

QOY ƏDALƏT ZƏFƏR ÇALSIN!

"SəS" qəzeti mənim
üçün ən əziz qəzetdir

Ilham Aliyev

SəS

Qəzet 1991-ci il yanvarın 11-dən çıxır

Azərbaycan-Belarus münasibətləri: dostluq əlaqələrindən strateji əməkdaşlığa doğru

Səh 3

"Azərbaycanda multikulturalizm dövlət siyasetinin prioritetlərindən biridir"

2

Vladimir Solovyov: "Hiss edirdim ki, Prezident İlham Əliyev gün ərzində mətbuatı şəxslən izləyir"

2

İstanbulda "Hər kəs üçün davamlı inkişaf və sülh" devizi ilə 9-cu Boğaziçi Sammiti keçirilir

4

Arsen Baqdasaryan Nikol Paşinyana müraciət edib

5

XİN: Qondarma rejimin "rəhbəri"nin ATƏT-in Minsk qrupunun həmsədr ölkələrinə səyahəti münaqışa üzrə vəziyyətin gözlənilməz inkişafına getirib cixara bilər

5

Rusiyalı politoloq: "Ermənistanda Rusiya ilə münasibətləri yeni səviyyəyə qaldıracaq hakimiyyət komandası yoxdur"

8

9

"Belarus və
Türkmənistan sefərləri
xarici siyasetimizin
növbəti uğurudur"

11

Ukraynada hərbi
vəziyyət tətbiq olundu

16

"Barselona" və "Real"
futbolçulara yüksək
məvacib ödəyən
klublardır

“Azərbaycanda multikulturalizm dövlət siyasətinin prioritetlərindən biridir”

Prezident İlham Əliyev ABŞ-in tanınmış din xadimlərini qəbul edib

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev noyabrın 26-da ABŞ-in tanınmış din xadimləri ravvin Abraham Kuiperi və yevangelist icmasının nümayəndəsi Connı Muru qəbul edib.

AZERTAC xəber verir ki, Abraham Kuiper hələ sovetlər dövründə Azərbaycanda olarken xalqımızın ümummilli lideri Heydər Əliyevin tərəfindən dini icmaların azad fealiyyəti üçün şəraitin yaradıldığı şahidi olduğunu dedi. Ravvin bu gün Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə ölkəmizdə bütün dini icmaların, o cümlədən yəhudü icmasının nü-

mayəndələrinin dinc və sərbəst fəaliyyəti üçün yüksək şəraitin yaradıldığını məmnunluqla qeyd etdi.

Prezident İlham Əliyev Azərbaycanda bütün xalqların və dini icmaların nümayəndələrinin tarixən dinc yanaşı yaşadığını qeyd edərək, bu ənənələrin çoxəsrlik tarixa malik olduğunu bildirdi və müstəqillik dövründə bəs meylin uğurla davam etdirildiyini, multikulturalizmin dövlət siyasətinin prioritetlərindən biri olduğunu, milli və dini tolerantlığın yüksək dərəcədə təmin edildiyini vurğuladı. Dövlətimizin başçısı ravvin Abraham Kuiperin və yevangelist icmasının nümayəndəsi Connı Murun ölkəmizə səfərinin əməkdaşlığı və qarşılıqlı anlaşmanın daha da möhkəmənlənməsi işinə xidmət edəcəyinə ümidi var olduğunu bildirdi.

Söhbət zamanı Azərbaycan-ABŞ ikitərəfli münasibətlərinin müxtəlif sahələrdə uğurla inkişaf etdiyi qeyd olundu.

İradəsinə əks etdirir. Müxtəlif xalqların və dinlərin nümayəndələrinin ölkəmizdə bir ailə kimi dostluq şəraitində yaşadıqlarını vurğulayan Prezident İlham Əliyev onların Azərbaycanın ümumi inkişafına töhfə verdiklərini dedi. Dövlətimizin başçısı ravvin Abraham Kuiperin və yevangelist icmasının nümayəndəsi Connı Murun ölkəmizə səfərinin əməkdaşlığı və qarşılıqlı anlaşmanın daha da möhkəmənlənməsi işinə xidmət edəcəyinə ümidi var olduğunu bildirdi.

Söhbət zamanı Azərbaycan-ABŞ ikitərəfli münasibətlərinin müxtəlif sahələrdə uğurla inkişaf etdiyi qeyd olundu.

Vladimir Solovyov: “Hiss edirdim ki, Prezident İlham Əliyev gün ərzində mətbuatı şəxsən izləyir”

Rusiya Jurnalistlər İttifaqının sədri Vladimir Solovyov Azərbaycana səfəri zamanı Prezident İlham Əliyevle görüşünün təsüratları barədə danışıb.

AZERTAC xəber verir ki, Vladimir Solovyov Prezident İlham Əliyevin Rusiya və Azərbaycan mətbuatında baş verenlərdən çox ətraflı məlumatlı olduğunu söyləyib. O, Prezident İlham Əliyevin söhbət zamanı dünyanın müxtəlif ölkələrindən, o cümlədən Rusiyadan bir çox jurnalistlərin soyadlarını çəkdiyini bildirərək deyib: “Hiss edirdim ki, Prezident gün ərzində mətbuatı şəxsən izləyir. İş burasındadır ki, Prezident İlham Əliyev Qərb mediasını ingilis, bizimkini rus, Türkiye mətbuatını isə türk dilində izləyir. Məhz dil bilikləri sayesində dövlət başçısının bu cür materialları izleməklə problemi olmur”. Rusiya Jurnalistlər İttifaqının sədri onu da əlavə edib ki, Azərbaycan və Rusiya

prezidentlərinin xarakterində bir çox oxşar sahibidlər. Çətin ki, digər prezidentlər onlarla müqayisə olunsun.

Rəsmi xronika

Prezident İlham Əliyev Azərbaycan Respublikası Hökuməti ilə Rusiya Federasiyası Hökuməti arasında turizm sahəsində əməkdaşlıq haqqında Sazişin təsdiq edilməsi barədə Fərman imzalayıb.

***

Prezident İlham Əliyev Azərbaycan Respublikası vətəndaşlarının 2019-cu il yanvarın 1-dən 30-dək müddətli həqiqi hərbi xidmətə çağırılması və müddətli həqiqi hərbi xidmət herbi qulluqçularının ehtiyata buraxılması haqqında Sərəncam imzalayıb.

***

Prezident İlham Əliyev Bülbül adına Orta İxtisas Musiqi Məktəbinin əməkdaşlarına “Əməkdar müəllim” fəxri adının verilməsi haqqında Sərəncam imzalayıb.

***

Prezident İlham Əliyev Hikmət Hacıyevin Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Administrasiyasının Xarici siyaset məsələləri şöbəsinin müdürü təyin edilməsi haqqında Sərəncam imzalayıb.

***

Prezident İlham Əliyev Azərbaycan Respublikası Prezidentinin “Azərbaycan Respublikasının Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyi haqqında Əsasnamenin təsdiq edilməsi barədə” 2001-ci il 18 sentyabr tarixli 583 nömrəli və “Azərbaycan Respublikası Fövqələde Hallar Nazirliyinin Sənayede İşlərin Tehlükəsiz Görülməsinə Dağ-Mədən Nəzarəti Dövlət Agentliyi haqqında Əsasnamenin təsdiq edilməsi barədə” 2007-ci il 28 dekabr tarixli 695 nömrəli fərmanlarında dəyişiklik edilməsi haqqında Fərman imzalayıb.

***

Prezident İlham Əliyev “Avtomobil yolları haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikasının 2018-ci il 30 oktyabr tarixli 1313 VQD nömrəli Qanunun tətbiqi haqqında Sərəncam imzalayıb.

***

Prezident İlham Əliyev “Təhsil haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikasının 2018-ci il 30 oktyabr tarixli 1291-VQD nömrəli Qanunun tətbiqi haqqında Fərman imzalayıb.

***

Prezident İlham Əliyev “Azərbaycanın Milli Qəhrəmanının xüsusi fərqlənmə nişanını təsis etmək haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikasının 2018-ci il 1 oktyabr tarixli 1243-VQD nömrəli Qanunun tətbiqi haqqında Sərəncam imzalayıb.

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin noyabrın 19-da Belarusa rəsmi səfəri iki dövlət arasındaki münasibətləri keyfiyyətcə yeni mərhələyə yüksəltdi. Bir daha təsdiq olundu ki, Azərbaycan-Belarus münasibətləri möhkəm dostluğa, qarşılıqlı etimad və strateji tərəfdəşliğə əsaslanır.

Qeyd edək ki, Azərbaycan Prezidenti indiyədək Belarusa 5 dəfə, Belarus Prezidenti isə Azərbaycana 4 dəfə rəsmi səfər edib. Bundan əlavə ayrı-ayrı vaxtlarda işguzzar sefərlər de edilib. Diplomatikada və dövlətlərarası əlaqələrdə bür münasibətlər nadir hallarda müşahidə olunur. Bu da, ondan xəbər verir ki, iki ölkə arasında strateji tərəfdəşliq münasibətlərinin inkişaf etdirilməsində dövlət başçıları arasında səmimi dostluq, qarşılıqlı etimad və dialoq mühüm rol oynayır. Azərbaycan nümayəndə heyətinin tərkibinin olduqca geniş olması isə dövlətlərə münasibətlərin və eməkdaşlıq tellərinin kifayət qədər dərin və əhatəli olmasından xəbər verirdi. Genitərbli görüşdə hər iki tərəfdən baş nazırın müavinlərinin, xarici işlər, müdafiə, iqtisadiyyat, rabitə və informasiya texnologiyaları, kənd təsərrüfatı, nəqliyyat, fəvqələdə hallar, sosial müdafiə nazirləri, baş prokuror və digər rəsmi şəxslərin iştirakı ikitərəflə əlaqələrin hərtərəfli inkişaf etməsinin nümunəsidir.

Səfər zamanı iki ölkə arasında kənd təsərrüfatı, iqtisadiyyat, hərbi-texniki, sosial-müdafia, hüquqmühafizə və digər sahələri əhatə edən 9 sənəd imzalandı. Ən vacib sənəd dövlət başçıları tərəfindən imzalanmış "Azərbaycan Respublikası Prezidentinin və Belarus Respublikası Prezidentinin Birge Bəyanatı"dır. Bəyanatda Ermənistən-Azərbaycan münəaqışının Azərbaycanın ərazi bütövlüyü, suverenliyi və BMT Təhlükəsizlik Şurasının qətnamələrinin tələbləri əsasında həllinin vacibliyi qeyd olundu. Bu, Ermənistənin təcridinin və münəaqışının həlli ilə əlaqədar beynəlxalq ictimaiyyətin Azərbaycanın haqlı və edəlatlı mövqeyinə dəstəyinin daha da güclənməsinin növbəti nümunəsidir. Ermənistənlə müttəfiqlik münasibətlərinə malik olan dövlətlər bele Azərbaycanın ərazi bütövlüğünü və suverenliyini dəstəkləyirlər. Bu, bir daha onu göstərir ki, münəaqışının həllinin əsasını BMT Təhlükəsizlik Şurasının qətnamələri təşkil edir. Bəyanatın 1-ci bəndində qeyd olunur ki, Azərbaycan Respublikası və Belarus Respublikası strateji tərəfdəşliq, qarşılıqlı etimad və hərtərəfli eməkdaşlıq çərçivəsində bir-biri ilə əlaqələri inkişaf etdirirler. 6-ci bəndde göstərilir ki, tərəflər Dağılıq Qarabağ münəaqışının beynəlxalq hüququn ümumqəbulədilmiş norma və prinsipləri, xüsusi, dövlətlərin suveren bərabərliyi, sərhədlerin toxunulmazlığı, ərazi bütövlüyü və BMT Təhlükəsizlik Şurasının müvafiq qətnamələri və ATƏT-in qərarları əsasında tezliklə sülh yolu ilə həllinin vacibliyini qeyd etdilər. 7-ci bəndə əsasən, tərəflər ATƏT-in Minsk Qrupunun fəaliyyətinə toxunaraq, bu istiqamətdə geləcek seyrlərin artırılması nın vacibliyini bildirdilər. 11-ci bənddə isə yazılır: tərəflər beynə-

Azərbaycan-Belarus münasibətləri: dostluq əlaqələrindən strateji eməkdaşlığı doğru

xalq təşkilatlar, o cümlədən, Azərbaycan və ya Belarusun üzv olmadığı beynəlxalq qurumlar çərçivəsində təşəbbüs və namizədlərin qarşılıqlı dəsteklənməsi praktikasının davam etdirilməsi barədə razılığa gəldilər.

Göründüyü kimi, Azərbaycan-Belarus münasibətlərində qarşılıqlı siyasi etimadın formalaşmasının səbəblərindən biri de rəsmi Minsk Dağılıq Qarabağ münəaqışının ilə bağlı tutduğu prinsipial mövqe və Azərbaycanın və Belarusun təmsil olunmadığı beynəlxalq təşkilatlar da bir-birlərini dəstəkləmələridir. Məsələn, Belarus Kollektiv Təhlükəsizlik Müqaviləsi Təşkilatında Ermənistən müttəfiqi sayılsa da, ərazi bütövlüyü məsələsində Azə-

baycanın mövqeyini dəstəkləyir. Bunu Prezident Aleksandr Lukashenko daim bəyan edir. Minskde keçirilən birgə mətbuat konfransında Prezident İlham Əliyev bu barədə deyib: "Əger hər hansı beynəlxalq təşkilatda Belarusla, yaxud hər hansı rəhbər orqanlara namizədliyi irəli sürülən bu ölkədən namizədle əlaqədar məsələ qaldırırsa, Azərbaycan qeyd-şərtsiz dəstək göstərir. Eyni münasibəti biz Belarus tərəfdən de görürük. Bu, bizim münasibətlərimizin yüksək səviyyəsinin göstəricisidir. Biz, həmçinin, ya Azərbaycanın, ya da Belarusun iştirak etmədiyi, amma başqa ölkənin iştirak etdiyi təşkilatlarda da bir-birimizi dəstekləyirik və bu da təbiidir. Bu, bizim beynə-

nəlxalq siyaset, beynəlxalq münasibətlər, regional problemlər və beynəlxalq təhlükəsizliklə əlaqədar məsələləri müzakirə etdiyimiz kimi, təbiidir. Bütün bunlar dostlar arasında təbiidir".

Hazırda Azərbaycan və Belarus arasında hərbi-texniki sahədə də uğurlu eməkdaşlıq vardır. Səfər çərçivəsində bu məsələ də müzakirə edildi və Azərbaycanla Belarus arasında hərbi-texniki sahədə qarşılıqlı faydalı ikitərəflə eməkdaşlığın inkişaf etdirilməsi barenda Anlaşma Memorandumu imzalandı. Bu Anlaşma Memorandumundan çıxış edərək, Azərbaycana hava hücumundan müdafiə sistemlərinin, hücum təyinatlı sistemlərinin təchiz edilməsi üçün kont-

raktıların imzalanması nəzərdə tutulur. Xatırladaq ki, bundan əvvəl Azərbaycan Belarusdan "Polonez" raket sistemlərini, zirehli texnika və digər hərbi vasitələr almışdır. Birgə mətbuat konfransında Prezident İlham Əliyev bu barədə deyib: "Bizim əməkdaşlığımızın istiqamətlərindən biri də hərbi-texniki sahədir. Biz bu əməkdaşlıqdan çox razılıq, məhsulların keyfiyyəti və səmərəliliyi çox yüksəkdir. Bu na görə də, təsadüfi deyil ki, ölkələrimiz arasında hərbi-texniki əməkdaşlığın artıq yaxşı tarixi, kifayət qədər böyük həcmi və genişlənməyə yaxşı meyili var. Təsadüfi deyil ki, bu gün imzalanan sənədlər arasında memorandum da var. Bu sənəd, ən qısa müddətdə, Belarusdan hərbi texnikanın növbəti partiyasının alınması üçün müqaviləye çevriləcək".

Ümumiyyətlə, Azərbaycan Prezidentinin Belarusa səfəri olduqca məhsuldar və səmərəli keçdi. Prezidentlərin təkbətək görüşündə ölkələrimiz arasında münasibətlərin

27 noyabr 2018-ci il

İstanbulda “Hər kəs üçün davamlı inkişaf və sülh” devizi ilə 9-cu Boğaziçi Sammiti keçirilir

Sammitin rəsmi açılışında Azərbaycan Prezidentinin ictimai-siyasi məsələlər üzrə köməkçisi Əli Həsənov iştirak edib

Noyabrin 26-da İstanbulda “Hər kəs üçün davamlı inkişaf və sülh” devizi ilə keçirilən 9-cu Boğaziçi Sammitinin rəsmi açılışı olub.

AZERTAC xəbər verir ki, Sammit Türkiye Prezidentinin himayəsi altında fəaliyyət göstərən Beynəlxalq Əməkdaşlıq Platforması tərəfindən 2011-ci ildən etibarən hər il İstanbulda təşkil olunur. Tədbirdə yüzdən artıq ölkədən dəvet olunmuş dövlət və hökumət başçıları, rəsmi şəxslər, qeyri-hökumət təşkilatlarının, analitik mərkəzlerin və global şirkətlərin rəhbərləri iştirak edirlər.

Beynəlxalq tədbir dünyadan müxtəlif ölkələri arasında iqtisadi, siyasi, diplomatik və enerji sahəsində əlaqələrin daha da dərinləşməsi, dövlətlər arasında müasir dövrün tələblərinə uyğun əməkdaşlıq əlaqələrinin qurulması və inkişaf etdirilməsi, bəşəriyyəti narahat edən məsələlərin həlli üçün birgə fəaliyyət mexanizmlərinin hazırlanması və digər bu kimi mühüm mövzuların müzakirə edildiyi platforma hesab olunur.

Builkı Sammitin açılışında Makedoniya Prezidenti George Ivanov, Şimali Kipr Türk Respublikasının Prezidenti Mustafa Akıncı, həbələ Küveyt, İordaniya, Polşa, Rusiya, Qətər, Malayziya və dünyadan bir çox ölkəsindən rəsmi şəxslər, həmçinin keçmiş dövlət və hökumət rəhbərləri də iştirak ediblər. Sammitdə Azərbaycanı təmsil edən Prezidentin ictimai-siyasi məsələlər üzrə köməkçisi Əli Həsənov çıxış edərək çox mühüm beynəlxalq əhəmiyyət daşıyan belə bir tədbirin təşkilinə görə Türkiye Prezidenti

Rəcəb Tayyib Ərdoğana və Türkiye dövlətinə təşəkkürünü bildirib.

Çıxışında dövrümüzün acı reallıqlarından bəhs edən Prezidentin köməkçisi bildirib ki, bəzi dövlətlər əməkdaşlıq şəraitində davamlı inkişafə nail olmaq yolunu deyil, eksiye, qəsb, işğal, silahlanma yolunu seçiblər. Bu cür antihumanist siyaset hazırlı Mərkəzi və Şimali Amerika sərhədlərindən Suriya və Türkiye, Myanma və Banqladeş sərhədlerinətək bütün dünyadan geo-siyasi məhverindən keçir. Bele bir fəlakət artıq 30 ilə yaxındır ki, Cənubi Qafqazda da yaşansaqdadır. Müstəqilliyimizin ilk illərində qonşu Ermənistanın yürüdüyü təcavüzkəsi, Azərbaycana qarşı heç bir tarixi və hüquqi əsası olmayan ərazi iddiaları bir milyondan çox vətəndaşımızın qəçqin və köçküne çevriləməsinə, ərazimizin 20 faizinin işğalına səbəb olub. Həmin torpaqlarda qədim dini və tarixi abidələrin vəhşicəsinə darmadağın edilmesi ATƏT-in faktaraşdırıcı missiyası tərəfindən də təsdiq edilib. Dünyanın 10-dan çox ölkəsi və çoxsaylı beynəlxalq qurumlar azərbaycanlılara qarşı törədilmiş Xocalı soyqırımıını tanıayıblar.

Əli Həsənov diqqətə çatdırıb ki, Dağılıq Qarabağ münaqışası bu gün yalnız Cənubi Qafqazdakı kövər sülhü deyil, bütün Avropanın və dünyadan tehlükəsizliyini təhdid edir. Bunun kökündə beynəlxalq hüquqa, digər ölkələrin ərazi bütövlüyüne, səmavi dinlərin sülh çağırışlarına məhəl qoymamaq, böyük-lük maniyası, dənizdən-dənizə əraziyələrə sahiblənmək iddiası, bu idianı reallaşdırmaq namine hər cür saxtakarlığa və bəşəri cinayətə yol vermək amili durur.

“İşğal faktına baxmayaraq, bu

gün Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin siyaseti nəticəsində Azərbaycan nəinki öz dinamik inkişafını təmin edə bilib, həm də Avropanın və Yaxın Şərqi iqtisadi və mədəni integrasiyasında, Avropanın enerji təhlükəsizliyinin təminatında xüsusi rol oynayan ölkəyə çevrilib”, - deyən Prezidentin köməkçisi qeyd edib ki, Azərbaycan dövlətinin öz tərəfdəşləri ilə həyata keçirdiyi qlobal layihələr təkə enerji təhlükəsizliyi və kommunikasiya layihələri deyil, onlar təhlükəsizliyin təmin edilməsinə böyük töhfə verir, qitələri biri-birine birləşdirir, dünyadan geo-iqtisadi xəritəsinin yenidən çəkilməsini şərtləndirir. Prezident İlham Əliyevin qeyd etdiyi kimi, Azərbaycanın təşəbbüsçüsü olduğu layihələrdən bütün iştirakçı dövlətlər, xüsusən qonşu ölkələr de faydalanaqdırlar. Elə bu yaxınlarda istifadəyə verilmiş “STAR Refinery” zavodunun hem Türkiye, hem Azərbaycan üçün getirəcəyi faydanı xatırlamaq kifayətdir. Lakin orta əsr qəsəbkarları kimi daha asan yolla, özge torpaqlarını işğal etməklə varlanmaq istəyən cinayətkar Ermənistan rejimi bu gün regional təşəbbüsəldən təcrid olunub. Bu, bele də olmalıdır. İşğal yolu tutan hərbi xunta öz xalqına səadət deyil, yalnız felakət gətirə bilər ki, bu da Ermənistanın timsalında öz təsdiqini bir daha tapır.

Azərbaycanın bölgədəki sülhyaratma əməliyyatlarında feallığı ilə seçildiyini vurgulayan Əli Həsənov qeyd edib ki, ölkəmiz NATO-nun, Avropa İttifaqının, ATƏT-in, MDB-nin əməkdaşlıq programlarının feal iştirakçısıdır. Azərbaycan işğalçı Ermənistan istisna olunmaqla, bütün qonşularla ikitərefli və çoxtərefli əməkdaşlıq formatlarında işbirliyini

inkişaf etdirir. Əlbəttə, ərazi bütövlüyüməz herbi təcavüz olmasaydı və ölkəmizin maddi, insani resursları işğalın aradan qaldırılmasına yönəldilməsəydi, indi həm Azərbaycanın, həm də bölgənin inkişafi başqa bir səviyyədə olardı.

“Biz elə bir bölge, elə bir dünya arzusundayıq ki, eyni coğrafiyanı, eyni və ya yaxın mədəniyyətləri böyük insanlar mühacirət yolu seçməyə mehkum olmasınlar, öz tarixi torpaqlarında qalsınlar, yaşayın inkişaf etsinlər”, - deyən Prezidentin köməkçisi bildirib ki, bunun üçün hər kəs özündə təcavüzkara “dur” demək cəsareti tapmalı, bu istiqamətdə irəli sürülen bütün təşəbbüsler dəsteklənmeli, səylər birləşdirilmelidir. Bu baxımdan 9 ilidir Boğaziçi Zirvesi hər kəs üçün davamlı inkişaf, sülh axtarışlarına öz töhfəsinə verir. Türkiyənin münaqışələrin həllində, bölgədə davamlı sülhün bərpasında çox böyük zəhməti var. Prezident Rəcəb Tayyib Ərdoğanın başçılığı ilə dünyadan mühüm geosiyasi aktoruna çevrilmiş Türkiyə dövlətinin yürüdüyü siyaset, keçidiyi sülhyaratma əməliyyatları, apardığı gərgin diplomatik mübarizə bölgədəki münaqışələrin, o cümlədən Dağılıq Qarabağ probleminin ədalətli həllinə yönəlmüş böyük fəaliyyətdir. Bu işdə qardaş Türkiyəye uğurlar arzu edirik.

Sonra çıxış edən Makedoniyanın Prezidenti George IVANOV və Polşa hökumətinin keçmiş üzvü Jacek ROSTOVSKI ikinci Dünya müharibəsindən öten dövrde Avropana yaşıyan siyasi-iqtisadi problemlərə bəhs ediblər. Diqqətə çatdırıllıb ki, dünyadaki bütün münaqışə və qarşıdurmalar bu ve ya digər formada Avropa ölkələrinə mənfi təsir göstərir. Dünyada sülh və inkişafə nail olmaq üçün bu problemlərdən yaxa qurtarmaq vacibdir.

Türkiyənin Avropa İttifaqı məsələləri üzrə sabiq naziri Egemen BAŞIŞ qeyd edib ki, mövcud münaqışələr, dövlətlərin ərazi bütövlüyüne qəsd müasir dünyadan başlıca humanitar problemləridir. Çünkü bu problemlərdən ən çox əziiyyət çəkən dinc insanlardır. Mövcud münaqışələrin həll olunmaması sülh ümidilarına zərbə vurur.

Yaxın Şərqi probleminin olduqca təhlükəli mərhələyə çatdığını vurgulayan İordaniya Senatının sədri Faisal el-FAYEZ qeyd edib ki, İordaniya sülh və inkişaf tərəfdarıdır. O bildirib ki, Suriyada vətəndaş müharibə bəsi bölgə ölkəleri arasında ticarət

əlaqələrinə zərbə vurub. Bölgədəki humanitar böhran tezliklə hellini tapmazsa münaqışə yalnız qonşuların ərazisine yox, uzaq ölkələrə də sıçraya bilər.

Rusiya-Türkiyə iqtisadi əlaqələrinin bölgənin inkişafına töhfəsinən dənışan Rusiya Federasiyasının Çeçenistan Respublikasının Baş naziri Muslim HUÇİEV ölkəsinin iqtisadi potensialı və sərməyə mühiti barədə geniş məlumat verib. Baş nazır əminliklə bildirib ki, Çeçenistana sərməyə yatırmaq istəyən türkiyeli iş adamları bunun yaxşıbehəsini görə bilərlər.

Türkiyədə istehsal və tədarük olunan mehsulların xarici bazarlarında sürətlə artdığını diqqətə çatdırıban Türkiyə İxracatçılar Məclisinin sədri İsmayıllı GÜLLƏ bildirib ki, ixracatçılar üçün qısa və təhlükəsiz yol axtarışı müasir dünya iqtisadiyyatında ən mühüm məsəledir. Bu menada Bakı-Tbilisi-Qars dəmir yolu xətti və İstanbul Hava Limanı Avrasiya məkanında iqtisadi münasibətlər üçün yeni üfüqlər açır. Lakin bundan da irəlide olan sülh və sabitliyin mövcudluğudur.

Bütün qonaqlara Boğaziçi Sammitində iştiraka görə təşəkkürünü ifadə edən Beynəlxalq Əməkdaşlıq Platformasının qurucusu Cengiz Özgengül əmin olduğunu bildirib ki, müzakirə edilən məsələlər sülh-sevər dünyada ictimaiyyəti tərəfindən maraqla qarşılanacaq.

Çıxışçılar sülh, sabitlik və inkişafın yollarına dair fikir və mülahizələrini bölüşübərlər. Diqqətə çatdırıllıb ki, müasir dünyada qlobal iqtisadiyyatın başlıca problemi münaqışə və qarşıdurmalar bu və ya digər formada Avropa ölkələrinə mənfi təsir göstərir. Dünyada sülh və inkişafə nail olmaq üçün qarşıdurmalar cəmiyyətlərin inkişafında ən pozucu amıldır. Davamlı sülhə nail olmaq üçün istenilən zəmində əsəssiz iddialardan əl çekmek lazımdır.

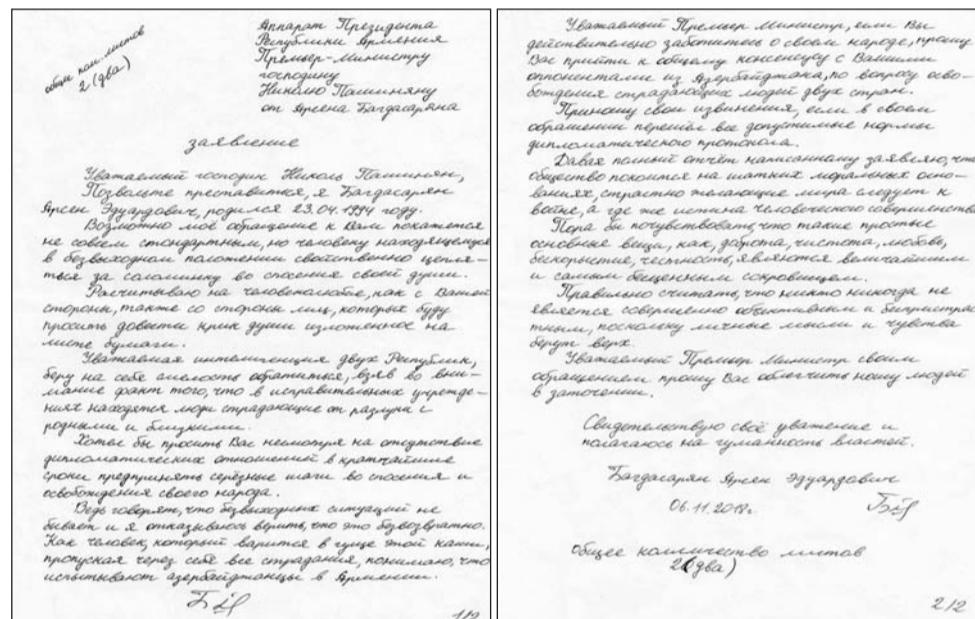
Sammit işini noyabrin 28-dək “Hər kəs üçün inkişafə beynəlxalq təhdid: Ticarət müharibələri”, “Yeni ictimaiyyətlər axtaran dünyada dayanıqlı gələcəyin şifrləri”, “Dünyanın idarə olunmasında dəyişiklik ehtiyacı”, “Sülh üçün müdafiə və təhlükəsizlik”, “Gələcəyin texnologiyalarına doğru”, “İqtisadi inkişafın təşkilində medianın rolü” və digər mövzularda “dəyirmi masa”lar və panellərlə davam etdirəcək. Prezidentin ictimai-siyasi məsələlər üzrə köməkçisi Əli Həsənov Sammit çərçivəsində Azərbaycanın və xarici ölkələrin KİV-lərinə müsahibə vərib.

Arsen Baqdasaryan Nikol Paşinyana müraciət edib

2014-cü il dekabrin 26-da Azərbaycan Respublikasının Ağdam rayonu ərazisində qoşunların qarşıdurma xəttində təxribat törətməyə cəhd edərək saxlanılmış və Gəncə Ağır Cinayətlər Məhkəməsinin 2015-ci il 5 may tarixli hökmü ilə 15 il müddətinə azadlıqlanın mehrum edilmiş Ermənistan hərbiçisi, 1994-cü il təvəllüdü Baqdasaryan Arsen Eduardoviç Ermənistanın Baş naziri vəzifəsinə icra edən Nikol Paşinyana müraciət ünvanlaşdırıb.

AZƏRTAC Azərbaycan Respublikası Əsir və itkin düşmüş, girov götürülmüş vətəndaşlarla əlaqədar Dövlət Komissiyasının saytına istinadla xəber verir ki, Arsen Baqdasaryan

özünün yazdığı, əsir-girovların "hamının-hamıya" prinsipi ilə azad olunması ilə bağlı müraciətinin ictimaiyyətə açıqlanmasını Dövlət Komissiyasından xahiş edib.

Həmin müraciətin mətni ictimaiyyətin diqqətinə təqdim olunur.

Robert Koçaryanın növbəti məhkəməsi olacaq

Ermənistan xüsusi xidmət orqanları 2008-ci ilin martında baş verən aksiyaların dağılımasına ordunun da cəlb edilməsi ilə bağlı faktları təsdiqləyib. İstintaq işi çərçivəsində noyabrın 27-də Robert Koçaryanın növbəti məhkəməsi olacaq. İşgalçi ölkədə insan hüquqları ilə yanaşı, media azadlığı sahəsində də vəziyyətin ağır olduğu bildirilir. AZƏRTAC erməni KİV-lərinə istinadla xəber verir ki, sabiq prezidentin vəkilləri Koçaryan toxunulmazlığı ilə əlaqədar onun bərəsində həbs qətimkan tədbirinin leğvini şəşəqlərlə. Xüsusi istintaq qrupu Koçaryanın qarşı konstitusiya quruluşunun devrilməsi ilə bağlı ittihad irəli sürüb. Bir gün sonra o, həbs edilib. Apellyasiya məhkəməsi ilk instansiya məhkəməsinin qərəbini Koçaryanın toxunulmazlığını əsas göstərərək leğv edib. Noyabrın 15-də Ermənistanın Kassasiya məhkəməsi baş prokurorun apellyasiya məhkəməsi tərəfindən Koçaryanın həbsinin leğvi barədə çıxardığı qərardan verdiyi şikayəti qismən temin edib və işi tekrar istintaqa göndərib. Ermənistan Xüsusi İstintaq Xidmətinin rəisi Sasun Xaçatryan yerli kanallardan birinə verdiyi açıqlamasında bunu doğru hesab etmediyi bildirib. Onun sözlərinə görə, Robert Koçaryan 10 il əvvəl baş verən dövlət terrorunun iştirakçılarının dandır. Məhz onun tapşırığı ilə dinc aksiyaların dağıdılmışına ordu da cəlb olunub. İstintaqdə buna dair dəlillər var. 1 mart hadisələri ilə bağlı qaldırılan cinayət işi üzrə araşdırma davam etdiyindən ictimaiyyətə tam açıqlama veriləmir.

Hüquq müdafiəçiləri isə Ermənistanda jurnalistlərin təqib olunması, metbu orqanlara müxtəlif bəhanələrlə basqın edilməsinə dair faktları ictimaiyyətə təqdim ediblər. "Dövlət söz azadlığını təmin etməlidir. Biz isə Ermənistanda bunun əksini görürük", - deyə hüquq müdafiəçisi Arman Tatyan bildirib. O, 2 ay əvvəl Ermənistanda polisinin Kütləvi İnformasiya Vəsitələrinə basqın etdiyini diqqətə çatdırıb. Bildirib ki, zərərçəkən media icmaları arasında "Yerevan.Today" xəber saytı da var. Polis xəber portalının ofisində ve saytin baş redaktorunun evində axtarış əməliyyatları həyata keçirib. Axtarışların səbəb kimi, Ermənistandan Tehlükəsizlik və Xüsusi İstintaq Xidməti rehbərlərinin gizli səs yazısının yaşılmaması göstərilsə də, heç bir maddi sübut aşkarlanmayıb.

"Qraparak" qəzeti də analoji vəziyyətə üzləşib. Onlar isə gizli səs yazısını digər mətbü orqanlarından 5 gün əvvəl yaşımlamaqda ittihad olunub. Hüquq müdafiəcisinin sözlərinə görə, bunlar sadəcə bəhanədir. Yeni hökumət əvvəlki hakimiyətinin xəttini tutaraq jurnalistlərin gözünü qorxutmağa çalışır. O, bu il ərzində KİV nümayəndərinin müxtəlif dövlət qurumlarına ünvanlandığı sorğulara cavab verilmədiyinə dair faktlar əldə etdiklərini de açıqlayıb.

XİN: Qondarma rejimin "rəhbəri"nin ATƏT-in Minsk qrupunun həmsədr ölkələrinə səyahəti münaqişə üzrə vəziyyətin gözlənilməz inkişafına gətirib çıxara bilər

Erməni kütləvi informasiya vasitələrində yer almış məlumatə əsasən, Azərbaycan Respublikasının işgal edilmiş ərazilərində yaradılmış qondarma rejimin "rəhbəri" Rusiya Federasiyasına səfər edib. Qanunsuz separatçı rejimin nümayəndəsinin Rusiya Federasiyasının ərazisine daxil olmasına icazə verilməsi Ermənistan-Azərbaycan Dağılıq Qarabağ münaqişəsinin danişqlar yolu ilə həlli prosesinin irəli aparılması səyələrə xələl gətirir və Rusiyanın ATƏT-in Minsk qrupunun həmsədr qismində vasitəçilik öhdəlikləri ilə ziddiyyət təşkil edir. AZƏRTAC xəber verir ki, bu bərade Azərbaycanın Xarici İşlər Nazirliyinin yaydığı açıqlamada bildirilir.

Açıqlamada qeyd edilir ki, Rusiya tərəfinin bu addımı Azərbaycan ile Rusiya arasında mövcud olan münasibətlərin yüksək seviyyəsinə uyğun gelmir və ikitirəflə münasibətlərin normativ-hüquqi bazası ilə, xüsusilə də "Tərəflərin separatçı hərəkatları dəstəkləməmək, diğər tərəfin suverenliyi, müstəqilliyi və ərazi bütövülüyüne qarşı yönələn şəxslərin fəaliyyəti ni qadağan etmək öhdəliyini" eks etdirən iki ölkə arasında dostluq, əməkdaşlıq və qarşılıqlı təhlükəsizlik haqqında müqavilə ilə ziddiyyət təşkil edir.

"Qondarma rejimin "rəhbəri"nin ATƏT-in Minsk qrupu həmsədr ölkələrinə səyahəti münaqişə üzrə vəziyyətin gözlənilməz inkişafına gətirib çıxara bilər. Belə olacağının təqdirdə bütün məsuliyyət Ermənistan tərəfinin üzərinə düşür", - deyə açıqlamada vurğulanır.

Mübariz Qurbanlı Connı Mur ilə görüşüb

Dini Qurumlarla İş üzrə Dövlət Komitəsinin sədri Mübariz Qurbanlı noyabrın 26-da ABŞ-in yəhudü icmاسının nüfuzlu qurumlarından olan Simon Vizenatal Mərkəzinin təsisçisi Abraham Kuper və yevangelist icmاسının nümayəndəsi Connı Mur ilə görüşüb. SİA-nın verdiyi məlumatə görə, görüşdə ölkəmizdəki nümunəvi dövlət-din münasibətlərindən, tolerantlıq siyasetindən bəhs edən Dövlət Komitəsinin sədri Azərbaycanda fəaliyyət göstərən dini konfessiyalar arasındaki tolerant münasibətin qarşılıqlı hörmətə və əməkdaşlığı, bir-birini dəstəkləmək principine əsaslandığını bildirib.

O, Azərbaycan xalqının dözümlülük keyfiyyətinin, ölkədə hökm sürən tolerantlıq mühiti-nin qorunub-saxlanılması istiqamətində Ümummilli Lider Heydər Əliyevin əsasını qoymuş din siyasetinin Prezident İlham Əliyev tərəfindən uğurla davam etdirildiyini qeyd edib. Dövlətin qarşısına qoymuş məqsədlərdən birinin bu mühiti qoruyub-saxlamaq və təşviq etmək olduğunu deyən Mübariz Qurbanlı ölkədə güclü tolerantlıq ənənələrinin getdikcə daha da möhkəmləndirilməsinin Azərbaycanın dünyada multikulturalizmin mərkəzlərindən birinə çevirdiyini vurğulayıb. Dünyada tolerantlığı, dirlərarası dialoqu dəstəkləyən və bu prosesdə aktiv iştirak edən Azərbaycanın hazırda dirlər və mədəniyyətlərə dəriq olunur. Açıqlamada Mübariz Qurbanlı Connı Mur ilə görüşüb. SİA-nın verdiyi məlumatə görə, görüşdə ölkəmizdəki nümunəvi dövlət-din münasibətlərindən, tolerantlıq siyasetindən bəhs edən Dövlət Komitəsinin sədri Azərbaycanda fəaliyyət göstərən dini konfessiyalar arasındaki tolerant münasibətin qarşılıqlı hörmətə və əməkdaşlığı, bir-birini dəstəkləmək principine əsaslandığını bildirib.

Bu gün Azərbaycanda yalnız kilsə və sinaqoqların deyil, eyni zamanda bir çox xristian, yəhudü dini tədris müəssisələrinin sərbəst fəaliyyət göstərdiyi bildirən Mübariz Qurbanlı, eyni zamanda yəhudü icmalarının Azərbaycandakı fəaliyyətdən dənisiş. Dövlət Komitəsinin sədri ölkəmizdə 21-i xristian, 8-i yəhudü, 1-i krişna və 2-si bəhai olmaqla 32 qeyri-müsəlman dini icməsinin dövlət qeydiyyatına alındığını və bu icmaların Azərbaycanın ictimai-siyasi həyatında yaxından və feal iştirak etdiyini xüsusi olaraq qeyd edib.

Abraham Kuper dirlərə münasibətde tolerantlılığı, sünni və şiələr arasındakı vəhdəti ilə seçilən Azərbaycanın bu spesifik xüsusiyyətlərinə görə bütün dünyada fərqləndirici və əməkdaşlığı, dirlərarası dialoqu dair nümunəvi modelə malik olduğunu diqqətə çatdırıb. Qonaq qəydiyyatına gələn Mübariz Qurbanlı Connı Mur Bakının çox gözəl şəhər olduğunu bildirib. C.Mur Azərbaycanın dünyaya birgəyəşayış nümunəsi nümayiş etdirdiyini və bu modelin kökündə dini azadlıqların təmin edilməsinin dayandığını vurğulayıb.

Qarşılıqlı maraq doğuran bir sıra məsələlər barədə fikir mübadiləsinin aparıldığı görüşün sonunda qonaqlara DQIDK-nın nəşr etdiyi, Azərbaycanda mövcud olan multikulturalizm və tolerantlıq ənənələrindən, eləcə də işgal olunmuş ərazilərdə vandalizm hərəkətlərinə məruz qalan tarihi-dini abidələrdən bəhs edən kitablar təqdim edilib. Qeyd edək ki, görüşdə Azərbaycanın Los-Ancelesdəki baş konsulu Nəsimi Ağayev də iştirak edib.

"Dünyanın müxtəlif yerlərində oxşar cinayətlər törədilib"

Ankara terror təşkilatı tərəfindən həyata keçirilən narkotik ticarəti ilə mübarizədə kifayət qədər destək alıb. SİA "Anadol" agentliyinə istinadla verdiyi xəbərə görə, bunu Türkiye prezidenti Recep Tayyip Ərdoğan bəyan edib. Ərdoğan bildirib ki, Türkiyədə terrorizmə qarşı mübarizənin əsas nəticələrindən biri narkotik maddə ticarətinin və istifadəsinin azalmasıdır. "Terrorizm yalnız İsləm dönyasının problemi deyil. Keçmişdə dönyanın müxtəlif yerlərində oxşar cinayətlər törədilib", - deyə dövlət başçısı qeyd edib.

Buna baxmayaraq, terrorizmə bağlı yalan ittihadlar əsasən müsləmanların ünvanlarına səsləndirilir, bu isə terrorizmə qarşı global mübarizənin önündə duran ən böyük manədirdir. "Terrorizmə qarşı müvəffəqiyyətin əldə edilməsi bütün istiqamətlərdə aktiv şəkildə mübarizə aparılarsa mümkün ola bilər. Terrorçulara açıq və ya gizli dəstək verən qüvvələr də müsləmanlarla bağlı mənfi düşüncələrin formallaşmasına çalışır. Biz dünya ictimaiyyətini terrorizmin tamamilə aradan qaldırılmasına dair principial mövqeyə sadıq qalmağa çağırırıq", deyə o bildirib.

Gizli səs yazısını digər mətbü orqanlardan 5 gün əvvəl yaşımlamaqda ittihad olunub. Hüquq müdafiəcisinin sözlərinə görə, bunlar sadəcə bəhanədir. Yeni hökumət əvvəlki hakimiyətinin xəttini tutaraq jurnalistlərin gözünü qorxutmağa çalışır. O, bu il ərzində KİV nümayəndərinin müxtəlif dövlət qurumlarına ünvanlandığı sorğulara cavab verilmədiyinə dair faktlar əldə etdiklərini de açıqlayıb.

Azərbaycan iqtisadiyyatı 2019-cu ildə də öz inkışaf dinamikasını qoruyub saxlayacaq

Azərbaycan 2018-ci illi de uğurla başa vurmaqdadır. Təsadüfi deyil ki, son 10 ay ərzində həyata keçirilən məqsəd-yönlü işləhatlar nəticəsində sosial-iqtisadi inkişafın dayanıqlığı təmin olunub. Cari ildə əldə olunan nailiyyətlər təsdiqləyir ki, Azərbaycan iqtisadiyyatı 2019-cu ildə də öz inkişaf dinamikasını qoruyub saxlayacaq və iqtisadi artımın müsbət meyilləri davam edəcək.

Fəx ediləsi haldır ki, Azərbaycan son 15 ilde dünyanın heç bir dövlətinə müəssər olmayan sürətli inkişaf yolu keçib. İqtisadiyyatın üç dəfədən çox artması, ölkənin valyuta ehtiyatlarının 28 dəfə çoxalaraq 45 milyard dollara yüksəlməsi, iqtisadiyyata 250 milyard dollar investisiyanın yatırılması bunu təsdiq edən ən vacib faktlardır. Bütün bunnları şərtləndirən amil isə əlbəttə ki, iqtisadi müstəqillikdir. Bu müstəqillik sayesində Azərbaycan iqtisadiyyatının xarici kreditlərdən asılılığı tam aradan qaldırılmışdır. Görülən işlər, həyata keçirilən sosial-iqtisadi layihələr, iqtisadiyyata yatırılan investisiyalar, regionların inkişafı ilə bağlı hazırlanmış yeni dövlət programı da onu deməyə əsas verir ki, gələn il də Azərbaycanda bütün sahələr üzrə inkişaf müşahidə olunacaq. Bu, gələn ilin dövlət bütçəsi zərfinde də öz ekinci tapıb.

Qeyd edək ki, 2019-cu il dövlət bütçəsinin gəlirləri 22 917,5 milyon manat, xərcləri 24 780,1 milyon manat proqnozlaşdırılır. Göründüyü

kimi, bütçənin xərcləri artırılır. "2019-cu ilin dövlət bütçəsi haqqında" qanun layihəsində göstərilir ki, xərclərin artımının əsas sebəbi 2018-ci ildə dövlət bütçəsindən maliyyələşən müəssisə ve teşkilatlarda çalışan işçilərin əməkhaqlarının və bəzi sosial müavinət və təqaüdlerin məbləğlərinin, məktəb-qədər təhsil müəssisələrində ərzaq məhsullarının alınması xərclərinin artması, ezamiyə xərclərinin, mühafizə xərclərinin, müdafiəçilərə, tərcüməçilərə, mütəxəssislərə və ekspertlərə ödənişlərin artması ilə bağlı olub.

Gələn il ümumi daxili məhsulun real iqtisadi artımı 3,6 faiz olmaqla, 81,9 milyard manat, o cümlədən qeyri-neft ÜDM-in artımı 50,5 milyard manat təşkil edəcək. Bir müdət önce beynəlxalq reytinq agentlikləri olan "Moody's" və "Standard & Poor's"un (S&P) növbəti illər üçün açıqladıqları proqnozlarda Azərbaycan iqtisadiyyatının artım tempini öz ekinci tapmışdı. Analitiklər Azərbaycan iqtisadiyyatının 2019-cu ildə 3 faiz təşkil edəcəyini proqnozlaşdırırlar. 2019-2020-ci illərdə Azərbaycanda illik ümumi daxili məhsul istehsalının artımının 3,5 faiz səviyyəsində olacaqı proqnozlaşdırılır. Proqnozlara əsasən, Azərbaycan iqtisadiyyatı 2018-ci ildən 2021-ci ilə qədər olan dövr ərzində orta hesabla 3 faiz artacaq.

Bütçə zərfinde qeyd edilir ki, qeyri-neft sektorunun inkişaf etdirilməsi növbəti illərdə də əsas iqtisadi prioritetlərdən olacaq. Ölək iqtisadiyyatının inkişafına yönəlmış investisiya qoyuluşlarının artımı 2019-cu ildə də davam edəcək. Bu ilin

dövlət bütçəsində əsas kapitala yönəldilən investisiyaların həcmi 15,9 milyard manat idi. Gələn il üçün isə bu məbləğin artaraq 17,9 milyard manat olması proqnozlaşdırılır. Bunun 58,1 faizi daxili investisiyaların, 41,9 faizi xarici investisiyaların payına düşür. Sənəddə qeyri-dövlət investisiyalarının həcmi də göstərilib. Bu rəqəm 8,9 milyard manat olmaqla, ümumi investisiyaların 50 faizini təşkil edəcək. Gələn il üçün ölkəmizə investisiyaların cəlb edilməsi ilə bağlı xarici ölkələrdə yerləşən və fəaliyyət göstərən ticarət nümayəndəliklərimizin saxlanması xərcləri üçün 3,7 milyon manat vəsait proqnozlaşdırılır.

Əlavə edək ki, bu ilin 9 ayında Ölək iqtisadiyyatına 9 milyard dollar investisiya qoyulub. Bu vəsaitin 5,6 milyard dolları qeyri-neft sektoruna yarırılib. 9 ayda xarici ticarət dövriyyəsi 37 faiz, qeyri-neft ixracı isə təxminen 14 faiz artıb. Dövlət bütçəsində investisiyaların həcmi ilə bağlı nezərdə tutulan artım və builki göstəricilər onu deməyə əsas verir ki, 2019-cu ildə də dayanıqlı və tarazlı inkişafın təmin olunmasında iqtisadiyyata investisiyaların cəlb edilməsi xüsusi rol oynayacaq.

Bütün bunnları isə Ölək iqtisadiyyatının bundan sonra da şaxələndirilməsinə xidmət göstərəcək.

Əvvəlki illərdəki kimi, 2019-cu ilin də dövlət bütçəsinin sosial-yönlünlükünün təmin edilməsi, əhalinin rifah halının yaxşılaşdırılması və sosial müdafiəsinin gücləndirilməsi, bir çox mühüm sosial proqramların reallaşdırılması istiqamətində dövlət bütçəsində müvafiq məbləğdə vəsait nəzərdə tutulub.

2019-cu il dövlət bütçəsinin xərclərində sosial-yönlü xərclərə əməmiliyədə 8 milyard 265,8 milyon manat vəsait yönəldiləcək. Büdcənin yerli xərcləri 840,8 milyon manat məbləğində proqnozlaşdırılır. Bu, 2018-ci ilə müqayisədə 116,9 milyon manat çoxdur.

Gələn ilin bütçəsində sosial-yönlü xərclər (əməyin ödənişi, pensiya və müavinətlər, dərman, sarğı ləvazimatları, ərzaq məhsullarının alınması xərclərinin cəmi) üçün 7919,9 milyon manat vəsait proqnozlaşdırılır ki, bu da 2018-ci ilə müqayisədə 797,5 milyon manat çoxdur. Bu sosial-yönlü xərclərlə yanaşı, əhaliye bilavasitə xidmət göstərən bir sıra dövlət məssisələrindən və tədbirlərə bütçədən 8265,6 milyon manat vəsaitin ayrılması da nəzərdə tutulur.

Gələn il ali, orta ixtisas və ilk peşə-ixtisas təhsil müəssisələrinin tələbələri və şagirdlərinin, AMEA-nın magistrantları və doktorantları təqəbüdlerinin, ali məktəblərinin tələbələri üçün Prezident təqəbüdleri, həmçinin Prezidentin fərdi təqəbüd və fəxri adlara görə təqəbüdün məbləğləri artırımaqla 189,5 milyon manat vəsait proqnozlaşdırılır. Ölkədaxili ezamiyə xərclərinin bir günlük normasının orta hesabla 40 faiz artımı ilə əlaqədar bütçədən əlavə olaraq 8,8 milyon manatın, icbari tibbi siyortanın tətbiqinin genişləndirilməsi üçün əlavə olaraq 223,5 milyon manatın ayırması nəzərdə tutulur.

Bundan başqa, qəçmiş və məcburi köçkünlərin sosial müdafiəsinin gücləndirilməsi üçün 262 milyon manat, icbari tibbi siyortaya

224 milyon manat, gələn il 5-ci bələdiyyə seçkilərinin keçirilməsi üçün 54 milyon manat, yeni nesil şəxsiyyət vəsiqələrinin verilmesi üçün 18 milyon manat, Küləvi İnformasiya Vəsiyətərinin inkişafına Dövlət Dəstəyi Fonduna 4 milyon manat məbləğində vəsaitin ayrılması nəzərdə tutulub.

2019-cu il dövlət bütçəsində elm, təhsil, səhiyyə, sosial müdafiə və sosial təminat, mədəniyyət, inqəsət, informasiya, bədən təbiyəsi xərcləri üçün 6 milyard 368,4 milyon manat vəsait ayrılib.

2019-cu ildə yerli xərcləri tənzimləmək üçün bütçənin mərkəzələşdirilmiş xərclərindən ayrılan maliyyə yardımının (dotasiyanın) yerli xərclərin tərkibində xüsusi çəkisi 12,4 faiz təşkil edəcək. Bele ki, 34 şəhər və rayon dövlət bütçəsindən dotsiya olmadan öz bütçələrini müştəqil formalaşdıracaq. Büdcə zərfinde qeyd olunub ki, Gəncə, Lənkəran, Mingəçevir, Naftalan, Sumqayıt, Şəki, Şirvan, Yevlax şəhərləri, Abşeron, Ağcabədi, Ağdaş, Astara, Beyləqan, Bərdə, Biləsuvar, Göyçay, Hacıqabul, Xaçmaz, İmişli, İsmayıllı, Kürdəmir, Qazax, Qəbələ, Quba, Qubadlı, Qusar, Masallı, Neftçala, Saatlı, Sabirabad, Salyan, Siyəzən, Şabran və Şamaxı rayonları xərclərini öz gelirləri hesabına təmin edəcək.

Göründüyü kimi, 2019-cu ilin bütçəsi həm investisiyönümlü, həm də sosial-yönlü olacaq. Bütün sosial layihələr icra ediləcək. Eyni zamanda, dövlət kapital qoyuluşu üçün kifayət qədər vəsait də nəzərdə tutulur.

"Ses" Analitik Qrupu

Azərbaycan region ölkələri üçün Avropaya açılan qapıdır

Dövlət başçımızın qonşu Türkmenistana rəsmi səfəri ölkələrimiz arasında olan münasibətlərin daha da yaxşılaşmasına öz töhfələrini verməsi zərrə qədər şübhə doğura bilməz. Enerji resursları sahəsində əməkdaşlıq iki ölkənin six münasibətdə olmasını zəruri edir və bu baxımdan, daha six əməkdaşlıq, daha geniş əlaqələr proqnozlaşdırmaqdə hər kəs haqlıdır.

Azərbaycanla əməkdaşlıq Türkmenistana enerji resurslarının, təbii ehtiyatlarının bazarlara çıxış imkanı qazandırır

Bəllidir ki, Azərbaycan kimi Türkmenistan da enerji resurslarına, böyük təbii ehtiyatlara malik ölkədir. Odur ki, enerji resurslarının bazara çıxışının təmin edilməsindən çox maraqlıdır. Daha dəqiq desək, qonşu Türkmenistananın öz təbii ehtiyatlarını Avropa bazarlarına çıxarmaq məqsədləri başa düşüləndir və məhz Azərbaycanla əməkdaşlıqları bunu təsdiq edir. Bir sözə, bu əməkdaşlıq Türkmenistana enerji resurslarının, təbii ehtiyatlarının bazarlara çıxış imkanını qazandırır və bu baxımdan, Azərbaycanla əməkdaşlıqların sözügedən ölkə üçün əhəmiyyəti danişmazdır.

Bakı-Tbilisi-Ceyhan, artıq istismarına başlanmış Cənubi Qafqaz qaz boru kəmərləri, eyni zamanda, Bakı-Tbilisi-Qars dəmir yolu xətti kimi bir səra regional əhəmiyyətli strateji layihələrin təşəbbüskarı, icraedicisi, həmçinin, sahibi hesab edilən Azərbaycanla əməkdaşlıq indi bütün ölkələr üçün maraqlıdır. Çünkü sadalanan layihələrin hər biri regionun bütün ölkələri üçün çox böyük gelir gətirmək iqtidarındadır.

Məsələ burasındadır ki, əslində, ölkələrimiz arasında siyasi və iqtisadi əlaqələrinin yüksək səviyyədə olması və inkişafı Azərbaycandan da çox Türkmenistan üçün daha vacibdir. İlk növbədə, ona görə ki, ölkələrimiz arasındaki münasibətlər Türkmenistandan enerji ehtiyatları üçün tranzit imkanı deməkdir. Nəzəre alماq lazımdır ki, Türkmenistanın neftinin nəql edilməsi üçün Bakı-Tbilisi-Ceyhan boru kəməri real imkanlar yaradır. Həmçinin, Cənubi Qafqaz qaz boru kəməri de Türkmenistandan maraq dairəsindədir. Çünkü Türkmenistan böyük qaz resurslarına da malikdir və bu ehtiyatların nəql olunması üçün Cənubi Qafqaz qaz boru kəmərini böyük ehtiyac duyulur. Qeyd etmək lazımdır ki, hər iki ölkə tranzit imkanlarından birgə istifadə etmək, enerji resurslarının, neft və qaz kimi təbii ehtiyatların Asiya və Avropa arasında daşınması istiqamətində müvafiq siyaset yürütmək perespektivine malikdirlər.

“Bako Saakyanın səfərlərini təşkil edən erməni diasporasıdır”

“Ümumiyyətlə Azərbaycanın işgal olunmuş ərazilərində yaradılmış qondarma rejimin rəhbəri kimi özünü təqdim edən Bako Saakyanın qanunsuz olaraq Fransaya, ABŞ-a və Rusiyaya səfəri erməni diasporasının gücündən xəber verir”. Bunu SİA-ya açıqlamasında millət vəkili Asım Mollazadə deyib.

Millət vəkilinin sözlərinə görə, həmin səfərləri təşkil edən məhz erməni diasporasıdır: “Bako Saakyanın Rusiyaya səfəri isə onun hər zaman ən ümdə məsələsi olub. Ona görə də Rusiya bu gün Saakyanı Moskvaya gətirməklə əslində özünü ifşa edib. Mənə elə gəlir ki, danışıqlar prosesini pozmasına, bu münaqişənin helline manecilik törətməyinə Rusiya məharətlə bu səfərlə nümayiş etdirib. Ermənistanda hakimiyət dəyişir. Çox güman ki yaxın müddədə qondarma Dağılıq Qarabağda da dəyişikliklər olacaq. Ona görə də Bako Saakyan və onun arxasında dayanan qüvvələr qorxurlar ki, bunun qarşısını alsınlar”.

Regional layihələr enerji daşımaları üçün tranzit imkanları, bazarlara çıxış imkanları deməkdir

Bakı-Tbilisi-Qars dəmir yolu xəttinin çekilişi hardasa 10 ilə yaxın vaxt apardı və bir vaxtlar əksər ölkələr bu layihənin rentabelli olacağına, hətta başa çatacağına belə şübhə ilə yanaşırılsara, indi veziyet tamamilə dəyişib. Əksinə, indi həmin ölkələr Azərbaycanın bu uğurunu, bu müvəffəqiyətini etiraf etmək mecburiyyətindədirler. Hətta bu lahiyədən yarananmağa da çalışırlar. Çünkü sözügedən regional layihələr enerji daşımaları üçün tranzit imkanlar, bazarlara çıxış imkanları deməkdir.

Bir vaxtlar, yəni 10 il önce, bu layihənin reallaşacağına şübhə ilə yanaşıldığı səbəbindən bütün işlərin görülməsi, məsrəflər, xərclər Azərbaycanın üzərinə düşdü və çox sevindirici haldır ki, ölkəmiz tərəfindən digər layihələr kimi bu layihə de uğurla başa vuruldu, işləri tamamlandı və istifadəyə verildi. Sözsüz ki, layihə istifadəyə verildikdən sonra hər kəs bəlli oldu ki, layihənin mühüm əhəmiyyəti var və rentabelliyi də danılmazdır. Məhz bu baxımdan, əksər ölkələr həmin layihədən yarananmaq imkanını əldən vermək istəmir və Azərbaycanla əlaqələrin daha da yaxşılaşdırılması niyyəti tam şəkildə başa düşüləndir.

Diger tərəfdən, Azərbaycanın sözügedən layihə ilə yanaşı, Əlet qəsəbəsində yerləşən Beynəlxalq Deniz-Ticarət Limanı Kompleksini istifadəyə vermesi də çox uğurlu və mühüm əhəmiyyətə malik hadisə hesab olunur. Çox böyük regional layihələrlə bərabər istifadəyə verilən belə bir liman heç də öz əhəmiyyətinə görə həmin regional layihələrdən geri qalmır. Ona görə ki, Xəzər dənizinin ən böyük limanı hesab olunan bu liman regionda bütün yükdaşımalar üçün çox əlverişlidir. Nəzərə almaq lazımdır ki, bütün daşımaların ister-istəməz ortaq nöqtəsi sayılan bu liman, məhz bu baxımdan, diqqət mərkəzindədir.

Bir sözə, Azərbaycan tərəfinin tranzit daşımalarında malik olduğu imkanlar bu gün bütün dünya ölkəleri tərəfində etiraf edilir. Məhz belə imkanlar sayesində ölkəmizlə əməkdaşlıq regionun bütün dövleri üçün çox əhəmiyyətlidir. Belə bir əməkdaşlığın əhəmiyyətinin fərqində olan Türkmenistanın Azərbaycanla əlaqələrini daha da yaxşılaşdırmaq marağının təbiidir və digər region övlətləri ilə yanaşı, Aşqabad üçün də çox aydın şəkildə bəlliidir ki, Azərbaycan region ölkələri üçün Avropaya açılan qapıdır.

Inam HACIYEV

“Azərbaycan türk dünyasının birliyinin yaranmasında mühüm rol oynayacaq”

Azərbaycan Prezidenti cənab İlham Əliyevin Belarusa və Türkmenistana səfəri ölkəmizin dünyaya açılmasının yeni bir nümunəsidir. Çünkü Prezidentin Belarusa səfərində imzalanan sənədlər və yaxud Türkmenistandan dövləti ilə imzalanan sənədlər hər iki dövlətin maraqlarına uyğundur. Çünkü Azərbaycan hal-hazırda Qafqazda tranzit ölkə olmaqla bərabər, Avropaya da bir dəhlizdir. Bunu SİA-ya açıqlamasında politoloq Cümşüd Nuriyev deyib.

Onun sözlərinə görə, Azərbaycan Belarusun ən ağır vaxtında həmin ölkəyə kömək edən bir dövlətdir: “Bu prezidentlərin şəxsi münasibətdən irəli gələn bir şeydir. Bundan başqa Belarusa dövləti Rusiyadan sonra Avropada ən güclü tərəfdəş və ən böyük dövlətdir. Azərbaycan həm hərbi sahədə, həm də iqtisadi sahədə Belarusa ilə ikitərəfli əməkdaşlığı var. Bildiyiniz ki mi Belarusa satdığı polimerlər Azərbaycanın hava hücumundan müdafiə sistemini çox gücləndirib. Yəni bu münasibətlər davam edəcək. Eyni zamanda Azərbaycan-Belarus münasibətləri qeyri-neft sektorunun inkişafında mühüm rol oynayacaq. Çünkü Belarusa neft satışı ile məşğul deyil. O daha çox qeyri-neft sektor ilə məşğuldur. Azərbaycan qarşılıqlı olaraq həm təcrübədən yaranacaqdır, həm də bu sahədə əməkdaşlıqla bağlı əksər sənədlər (o cümlədən kənd təsərrüfatı sahəsində) imzalayıb.

Türkmenistan səfərində isə Azərbaycan üçün ən mühüm imzalanan sənəd Türkmenistan neftinin Azərbaycan üzərində Avropaya çıxarılmasıdır. Bu Türkmenistan üçün də lazımdır. Burada təkcə iqtisadi maraqlar rol oynamır. Çünkü Türkmenistan-Azərbaycan münasibəti eyni qardaş dövlətlərin yaxınlaşmasına da bir təkan verir. Azərbaycan-Türkmenistan münasibətlərində bir ara müəyyən gərginliklər var idi. Amma Ümummilli Lider Heydər Əliyev hakimiyyətə gələndən sonra bu gərginlik tamamilə aradan qaldırıldı. Türkmenistan Prezidenti ilə Azərbaycan Prezidentinin şəxsi münasibətləri artıq yüksək səviyyədədir. Bağlanmış müqavilələr, imzallanmış sənədlər, memorandumlar bir daha göstərir ki, Azərbaycan türk dünyasının birliyinin yaranmasında çox mühüm rol oynayacaq. Düşünürəm ki, hər iki səfər çox uğurludur”.

“Bako Saakyanın səfərində ikili yanaşma mövcuddur”

Azərbaycanın işgal olunmuş ərazilərində yaradılmış qondarma rejimin rəhbəri kimi özünü təqdim edən Bako Saakyanın qanunsuz sefərləri evvəller də olub”. Bunu SİA-ya açıqlamasında millət vəkili Rəsim Musabəyov deyib.

Onun sözlərinə görə, Saakyan Fransaya, ABŞ-a, Rusiyaya ilk dəfə deyil səfər edir: “Həmin ölkələr Bako Saakyanı qəbul edirlər, sonra isə deyirlər ki, biz onu rəsmi şəkildə qəbul etmirik, çünkü onun rəsmi statusu yoxdur. Beləcə Dağılıq Qarabağı Azərbaycan ərazisi kimi tanıylar. Amma təbii ki, burada ikili yanaşma mövcuddur. Ona görə ki, bele bir sefərləri Cənubi Osetianın, Abxaziyanın, Dnesertyanın, Krımin qondarma rəhbərləri həyata keçirə bilmirlər. Ermənistanda indi müəyyən mənada anlayırlar ki, seçkilər keçiriləndən sonra tezyiq altına düşəcəklər. Yəni açıq şəkildə deyirlər ki, işgal olunmuş ərazilərdən çıxılmək lazımdır. Paşinyan isə ona izah edib ki, buna etməye məcbursan. Ona görə ki, onların arxasında Ermənistanda dayana bilər. Beləcə Saakyan qanunsuz sefərlər etməklə reallığı öz gözü, qulağı ilə eşitmək isteyir. Digər tərəfdən də onlar bu yağmalamağa gedirlər”.

Dövlət Sərhəd Xidmətinin hərbi hissələrində gənc əsgərlər Vətənə sədaqət andı içiblər

Dövlət Sərhəd Xidmətinin reisi, general-polkovnik Elçin Quliyevin təbrikli qatdırılıb. Mərasimde ulu öndər Heydər Əliyevin dövlət səhədlərimizin qorunması, Azərbaycan sərhəd mühafizəsinin formalşaması ve inkişafı istiqamətindəki xidmətləri, böyük dövlət xadiminin müyyənələşdirildiyi milli sərhəd strategiyasının Silahlı Qüvvələrin Ali Baş Komandanı İlham Əliyev tərəfindən uğurla həyata keçirilməsi sayəsində ölkəmizin sərhəd mühafizəsinin ən müasir tələblər səviyyəsinə qaldırılması xüsusi qeyd edilib. Çıxış edənlər Vətənə, dövlətə sədaqət andı içərkən müqəddəs sərhədlərimizi şərəfle qorumaq məsuliyyətini üzərlərinə götürən gənc əsgərlərin hərbi anda daim sadıq qalacaqlarına və xidmətdə yüksək nəticələrə nail olacaqlarına əminliklərini bildirək, onlara müvəffəqiyətlər arzulayıblar.

Tədbirlərdə Dövlət Sərhəd Xidmətinin şəxsi heyətinin ölkəmizin ərazi bütövlüyünün bərpası, işğal altında kənara torpaqlarımızda Azərbaycanın suveren hüquqlarının təminatı və həmin ərazilərdə dövlət sərhədlərinin mühafizəsinin Azərbaycanın dövlət bayrağı altında təşkil olunacağına əminlik ifadə edilib. Valideynlər yaradılmış şəraitə görə ölkə rəhbərliyinə minnətdarlıqlarını bildirib, övladlarına təbriklerini qatdıraraq Vətən sərhədlərinin keşiyində ayıq-sayıq dayanmağı tövsiyə ediblər. Tədbir gənc əsgərlərin tətənəli marşla tribuna öündən keçidi ilə başa çatıb.

Rusiyalı politoloq: "Ermənistanda Rusiya ilə münasibətləri yeni səviyyəyə qaldıracaq hakimiyyət komandası yoxdur"

Ermənistanda keçiriləcək növbədənənar parlament seçkilərində sürprizlərin olacağı istisna deyil. Paşinyanın ətrafında Rusiya ilə münasibətləri yeni səviyyəyə qaldıracaq hakimiyyət komandası da yoxdur. AZERTAC xəber verir ki, bu fikri "Rossiya Seqodnya" Beynəlxalq İformasiya Mərkəzinin təşkil etdiyi Moskva-Yerevan telekörpüsündə rusiyalı politoloq Andrey Areşev söyləyib. Onun sözlərinə görə, erməni cəmiyyətində eyforiyadan sonra bir tənəzzül hiss olunur. Politoloğun qənaətinə görə, şənbə günü Paşinyanın keçirdiyi mitinq-yürüşdə daha az adamlı iştirakçı bunun bariz nümunəsidir.

A.Areşev eləvə edib ki, yaxın vaxtlarda Rusiya və Ermənistən qarşılaşacağı yeni çağrıları hazırlı rejimlə birlikdə həll etmək çox çətin olacaq. Belə ki, dekabrın 1-dən Ermənistana gələn yüklerin əsas hissəsinin daşındığı Qafqaz-Poti marşrutu ilə yükdaşımalarının həcmi azalacaq. Çünkü Ermənistəni gözləyen nəqliyyat-logistika problemleri inersiya yox, operativ əlaqələndirmə tələb edir. Politoloq, həmçinin Ermənistanda daxili siyasi vəziyyətin daha da radikallaşacağı qənaətindədir. O, bu kontekstde "Sasna tsrer" partiyasının siyasi-texnoloji layihə olacağını da eləvə edib. Ermənistanda növbədənənar parlament seçkiləri dekabrın 9-da keçiriləcək. Seçkilərdə 2 blok və 9 partiya iştirak edəcək.

Azərbaycanın yeni əməkdaşlıq təşəbbüsleri: Prezidentin Belarusa səfərinin üç tarixi özəlliyi

Dövlətimizin başçısı İlham Əliyevin Belarusa etdiyi beşinci səfər ekspertlərin böyük maraşına səbəb olub. Belarus Prezidenti də Azərbaycan rəhbərini səbirsizliklə gözlediklərini açıq ifadə edib. Prezidentlər apardıqları danışqlarda çox ciddi məsələləri müzakirə edib, razılıqlar əldə ediblər. İki ölkə arasında müxtəlif sahələri əhatə edən müqavilələr imzalanıb. İlham Əliyev və Aleksandr Lukaşenko birgə bəyanat imzalayıblar. Bunların fonunda ekspertlər Azərbaycan-Belarus münasibətlərini regional və global kontekstdə qiymətləndirməyə çalışırlar. Onlar əmindirlər ki, Bakı ilə Minsk səmimi strateji tərəfdəş olduqlarını bir daha təsdiq etdilər. Bu tendensiyanın daha da inkişaf edəcəyi gözlənilir. Məsələnin bu tərəfi bir sıra geosiyasi faktorlarla bağlıdır. Onların qarşılıqlı əlaqədə təhlili Azərbaycan Prezidentinin Belarusa səfərinin üç tarixi özəlliyindən danışmağa əsas verir.

Tarixi dostluq və müasirlik: Bakı-Minsk əməkdaşlığının başlıca prinsipləri

Minskde Azərbaycan Prezidentini səbirsizliklə gözləyiblər. Bunu Belarus Prezidenti Aleksandr Lukaşenko açıq deyib. O, əlavə olaraq vurğulayıb ki, Azərbaycan-Belarus əməkdaşlığı heç bir başqa dövlətə qarşı yönəlməyib və iki ölkə arasındaki strateji tərəfdəşlik daimi olacaq. Əlbəttə, bu sözər hər dövlət barəsində deyilmir. Xüsusilə Ermənistən rəhbərliyinin Belarus hakimiyətini nələrdəse günahlandırmaya çalışıldığı bir zamanda A.Lukaşenko əsl dəst, etibarlı tərəfdəş olduğunu nümayiş etdirdi. Eyni zamanda, buradan İlham Əliyevin Belarusa səfərinin üç tarixi özəlliyini də görmək olar.

Önce deyək ki, məsələnin bu tərəfi geosiyasi aspektdə de olduqca əhəmiyyətdir. Çünkü Ermənistənla Belarus eyni siyasi-hərbi təşkilatdadırlar. Ancaq rəsmi Minsk özündə cesaret, ədalət və obyektivlik taparaq haqlı olana qarşı çıxmayaçğını nümayiş etdirdi.

Bunun bir səbəbi Azərbaycan və Belarus dövlət başçılarının bir-birinə böyük hörməti ilə bağlıdır. Digər yandan isə Azərbaycan Cənubi Qafqazda yüksək templərlə inkişaf edən yeganə dövlətdir. Onunla əməkdaşlıqda hər bir ölkə maraqlı ola bilər.

Prezident İlham Əliyevin Minskədə apardığı danışqlar və imzalanan sənədlərin məzmunu bu tezisi tam təsdiq edir. Azərbaycanla Belarus demək olar ki, bütün sahələrde - iqtisadi, ticari, nəqliyyat, energetika, hərbi-müdafıə, fəvqələdə hallar, ekologiya, birgə istehsalın təşkili sferalarında əməkdaşlığı yeni səviyyəyə yüksəltmək istiqamətində addımlar atıblar. Ekspertlər onların sırasında bir neçə mühüm məqamı ayrıra caqıvurğuları.

İlk növbədə, rəsmi Minskin Azərbaycanın ərazi bütövlüyünü tam dəstəkləməsini və Dağlıq Qarabağ münəqışının beynəlxalq hüquq normaları çərçivəsində ədalətli həll edilməsini əsas hesab etməsini qeyd etmək gərəkdir. Bu barədə İlham Əliyev Belarus Prezidentini ilə birgə mətbuatla verdiyi bəyanatda

konkret fikir ifadə edib.

Azərbaycan Prezidenti vurğulayıb: "Ermənistən-Azərbaycan Dağlıq Qarabağ münəqışesinin nizamlanması ilə əlaqədar məsələlər üzrə Belarusun mövqeyinə görə həm öz adımdan, həm də Azərbaycan xalqı adından xüsusi minnətdarlığını bildirmək istərdim. Birge Bəyanatda vurğular dəqiq qoyulub və deyilir ki, bu münaqişə Azərbaycanın ərazi bütövlüyü, sərhədlərinin toxunulmazlığı, BMT Təhlükəsizlik Şurasının müvafiq qətnamələri çərçivəsində beynəlxalq hüquq normalarına uyğun həll edilməlidir. Biz Belarusa həm bizim, həm də bütün region üçün son dərəcə mühüm olan məsələdə belə obyektiv mövqeyinə görə minnətdarlıq" (bax: Azərbaycan və Belarus prezidentləri mətbuatla birgə bəyanatla çıxış ediblər / AZERTAC, 19 noyabr 2018). Bu, Azərbaycan Prezidentinin səfərinin tarixi əhəmiyyətinin birinci tərəfini təşkil edir.

Cüntü Kollektiv Təhlükəsizlik Müqaviləsi Təşkilatının (KTMT) Astana sammitindən sonra Belarusun hansı mövqedə olacaqı əhəmiyyət daşıyırı.

Görünür, Ermənistən rəhbərərini

daha çox özündə çıxaran da mehz Belarusun bu məsələdə tutduğu ədalətli mövqedir. Belarus Prezidenti bununla bütün dünyaya konkret mesaj vermiş olur.

Ermənistən tərəfdən bildirilən digər iradlar daha çox bəhane xarakterlidir. Çünkü Belarus Prezidenti dəfələrə vurğulayıb ki, Dağlıq Qarabağ münəqışesində haqlı tərəfi müdafiə edir. Bu tərəf isə Azərbaycandır. Bununla yanaşı, Belarus Prezidenti tarixi olaraq da Azərbaycanla Belarusun bir-birine bağlı olduğunu işarə verib.

Bu məqamı əsas götürərək hətta Rusiyanın bəzi ekspertləri Prezident A.Lukaşenkonu türkçülükde ittiham ediblər. Ancaq təbii ki, bunun reallığı heç bir aidiyəti yoxdur. Belarus Prezidenti əsas olaraq Osmanlı zamanında dövlətlər arasında əlaqələrin inkişafını nəzərdə tutub. Bundan başqa, sovet dönməndə də Belarusla Azərbaycanın münasibələri yüksək səviyyədə olub. Burada təbii ki, ulu öndər Heydər Əliyevin yüksək nüfuzu çox ciddi rol oynayıb.

Yeni mərhələ: dövrün

Tələbinə uyğun birgə inkişaf xətti

İndi Azərbaycan-Belarus münasibətləri qlobal seviyyədə yeni məzmun kəsb edir. Minsk danışqlarında Azərbaycan Prezidentinin verdiyi təklif bunu əyani təsdiq edir. İlham Əliyev Azərbaycan və Belarus Prezidentlərinin nümayəndə heyətlərinin iştirakı ilə geniş tərkibdə görüşü zamanı vurğulayıb: "Fikrimcə, bizim gelecek əməkdaşlığımızın əsas istiqamətlərindən bir nəqliyyat sahəsi ilə bağlı olacaq. Siz çıxışınızda "Şimal-Cənub Nəqliyyat Dəhlizi"ni qeyd etdiniz. Azərbaycan öz ərazisində bu dəhlizin fealiyyəti ilə əlaqədar bütün işləri başa çatdırıb. İndi biz bu gün xeyli yüksəməjə qabil olan nəqliyyat infrastrukturumuzun daha da modernləşdirilməsi məsələləri ilə məşğuluq. Azərbaycan həm də "Şərq-Qərb Nəqliyyat Dəhlizi"nin feal iştirakçıdır" (bax: Azərbaycan və Belarus prezidentlərinin geniş tərkibdə görüşü olub / AZERTAC, 19 noyabr 2018). Bu məqam isə İlham Əliyevin Belarusa səfərinin tarixi əhəmiyyətinin ikinci tərəfini ifadə edir.

Burada İlham Əliyev prinsipial əhəmiyyəti bir geosiyasi məqama toxunub. Azərbaycan beynəlxalq layihələrin aktiv iştirakçısı kimi artıq təşəbbüskar statusunda çıxış edir. Konkret olaraq, Belarusu "Yeni İpek Yolu iqtisadi kəməri" layihəsində daha feal iştiraka davet edir, bunun reallaşma mexanizmini də göstərir. Bu mexanizm "Şimal-Cənub Nəqliyyat Dəhlizi" ilə "Şərq-Qərb Nəqliyyat Dəhlizi" arasında əlaqə yaratmaq vasitəsilə reallaşa bilər. Belə ki, bu layihələrdən hər hansı birinə üstünlük verib, digərinin kənara qoyulması geosiyasi balansı pozar və qarşılıqlı faydalı əməkdaşlıq prinsipine zərər verebilər. Bu səbəbdən Azərbaycan hər iki nəqliyyat dəhlizindən öz teyinatına uyğun səmərəli istifadə etməklə faktiki olaraq regional geosiyasi marşrutların qoşağı statusunda özünü təsdiqləyir.

Bütün bunları nəzerdə tutaraq Azərbaycan Prezidenti bəyan edib: "Düşünürəm ki, bu iki mühüm nəqliyyat marşrutu üzrə ölkələrin fealiyyətinin əlaqələndirilməsi əməkdaşlıq üçün tamamilə yeni şərait yaradacaq, on minlərlə yeni iş yerinin açılmasına getirib çıxaracaq, ölkələrimiz arasında yüksək nüfuzlu axınıni xeyli artıracaq" (bax: evvəlki mənbəye).

Bunların fonunda ekspertlərin də böyük maraşına səbəb olan herbi-texniki sahədəki əməkdaşlıq ayrıca əhəmiyyətli məqam kimi görünür. Minsk birbaşa bəyan edib ki, həmin istiqamətdə Azərbaycanla əməkdaşlıq yüksələn xətlə inkişaf edəcək və kimlərinə buna qarşı çıxmاسının heç bir təsiri yoxdur. Konkret olaraq, Azərbaycanla Belarus arasında hava hücumundan müdafiə silah və texnikasının təchiz olunması sahəsində ikitərifli qarşılıqlı faydalı əməkdaşlığın inkişaf etdirilməsi haqqında anlaşma memorandumu imzalanıb.

Azərbaycanın yeni əməkdaşlıq təşəbbüsleri: Prezidentin Belarusa səfərinin üç tarixi özəlliyi

NEWTIMES
ANALYTICAL INFORMATION

THE THINKING OF FUTURE
BİZ DÜNYA SİYASƏTİNİN BÜTÜN SİRLƏRİNİ AÇIRIQ

SİYASƏT GEOSİYASƏT İQTİSADİYYAT BEYNƏLXALQ MÜNASİBƏTLƏR GLOBAL PROSESLƏR VƏ TRENDLƏR MÜŞAHİBƏLƏR ŞƏHİRLƏR KİBER MƏKAN

BEYNƏLXALQ TƏŞKİLATLAR AVROPA ASİYA AMERİKA AFRİKA AVSTRALİYA VƏ OKEANIYA

Azərbaycanın yeni əməkdaşlıq təşəbbüsleri: Prezidentin Belarusa səfərinin üç tarixi özəlliyi

Siz buranızınız: [Əsas sahifə](#) » [BEYNƏLXALQ TƏŞKİLATLAR](#) »

Qoşulu olduğu bölmələr Aktual Səfərlər

- beynəlxalq münasibətlər
- global proseslər və trendlər
- iqtisadiyyat
- sivilizasiyalara dialog
- beynəlxalq təşkilatlar
- şəhərlər
- ekspertler
- münasibətlər
- səsliyyətlər

Aktual Səfərlər

Medvedevdən ABS-a mühüm xəbərdarlıq: "İرانlıların sebrinin da həddi var"

Diplomatik güşə

Sudan-Azərbaycan iqtisadi münasibələrinin inkişafı Azərbaycan-Afrika münasibələrinin inkişaf üçün da əsas yarada biler

Müəllifin digər yazıları

Azərbaycanın xərici ölkələrdəki diplomatik nümayəndəlikləri twitterde

AzEmbassy in Belarus @azembassy_minsk H.F. Əliyevin Azərbaycan Respublikası Administrasiyasının Xərici siyaset müsələlərinin müdürü tətbiq edilmiş həqiqəti Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sarancampresident.az/articles/30657...

AzEmbassy in Belarus @azembassy_minsk Aleksandr Lukaşenko: "İlyakim Alievo - настоящий друг, на которого можно рассчитывать всегда" - видео [haqqin.az/news/140424](#)

Alexander Lukashenko: "...

Bakı, 26 noyabr 2018 – Newtimes.az

26.11.2018 10:00

Newtimes.az editor@newtimes.az Müəllifin digər yazıları

Dövlət başçısı İlham Əliyevin Belarusa etdiyi beşinci səfər ekspertlərin böyük maraşına səbəb olub. Belarús Prezidenti də Azərbaycan rəhbərini səbirsizliklə gözlədiklərini açıq ifadə edib. Prezidentlər apardıqları danışığında çox ciddi məsələləri müzakirə edib, razılıqlar alədə ediblər. İki ölkə arasında müxtəlif sahələri əhatə edən müqavilələr imzalanıb. İlham Əliyev və Aleksandr Lukaşenko birgə bayanat imzalayıblar. Bunların fonunda ekspertlər Azərbaycan-Belarús münasibələrini regional və global kontekstdə qiymətləndirməyə çalışırlar. Onlar amindirlər ki, Bakı ilə Minsk səmimi strateji tərəfdəş olduğunu bir daha təsdiq etdilər. Bu tendensiyin dəha da inkişaf edəcəyi gözlənilir. Məsəlanın bu tərəfi bir sıra geosiyasi faktorlara bağlıdır. Onların qarşılıqlı əlaqədə təhlili Azərbaycan Prezidentinin Belarusa səfərinin üç tarixi özəlliyindən dənişməğə əsas verir.

Tarixi dostluq və müasirlik: Bakı-Minsk əməkdaşlığının başlıca prinsipləri

Minskde Azərbaycan Prezidentini səbirsizliklə gözleyiblər. Bunu Belarús Prezidenti Aleksandr

Bu, Azərbaycanın hava məkanının tamamilə müdafiə olunması mənasına gəlir. Əlbəttə, Ermənistan üçün heç də arzuolunan hal deyil. Lakin təcavüzkar bilməlidir ki, Azərbaycan Ordusu qüdrətini daim artıracaq və işgalçını zəbt etdiyi torpaqlardan çıxarmaq üçün bütün imkanlardan istifadə edəcək. Onun qarşısını heç kim kəse bilməyəcək!

Heç şübhəsiz ki, Prezident İlham Əliyevin Minskə səfərinin çox uğurlu olmasında yuxarıda vurğulanan məqamların rolü az deyil. Birləşmələr yanaşı,

Azərbaycanla Belarus arasında kənd təsərrüfatı texnikasının istehsalı sahəsində əməkdaşlığı yeni səviyyəyə qaldırmaq barədə razılığın əldə olunması da ciddi əhəmiyyətə malikdir. O cümlədən bu iki ölkə Türkiyədə birgə traktor istehsalını təşkil etməye hazırlaşırılar.

Ayrıca olaraq iki ölkənin rabitə və yüksək texnologiyalar sahəsində əməkdaşlıq etməsi barədə sənəd də imzalanıb. Belarús Prezidenti bu hadisəyə böyük əhəmiyyət verir. Doğrudan da, bir-

ge texnika istehsalı Azərbaycanın artıq texnika və texnologiyalar sahəsində de yüksəldiyinin nümunəsidir. Həm də bu proses öncədən beynəlxalq əməkdaşlıq müstəvisində baş verir. Həmin yenilik dövlət başçısının Belarusa səfərinin tarixi əhəmiyyətinin üçüncü tərəfi kimi qiymətləndirilə bilər.

Deməli, Azərbaycan faktiki olaraq yeni böyük əməkdaşlıq modellərini reallaşdırma mərhələsinə qədəm qoyub. Dövlət başçısı İlham Əliyevin Belarusa səfərinin ən maraqlı və əhəmiyyətli tərəflərindən biri məhz bu məqamın öz təsdiqini tapmasından ibarətdir.

Beləliklə, Prezident İlham Əliyev növbəti dəfə Azərbaycan dövlətçiliyi üçün olduqca böyük əhəmiyyəti olan bir səfər edib. Belarus-Azərbaycan əməkdaşlığı həm ikitərəfli əlaqələrin, həm də beynəlxalq məqyasda səmərəli əməkdaşlıq formatlarının inkişafı aspektində ciddi bir irəliləyişə nail olub. Bütün dünya bu prosesin Azərbaycanın xərici siyaset kursunun prioritet möqsədlərinə və beynəlxalq hüquq normallarına tam uyğun olması şərti ilə getdiyinin bir dəha şahidi oldu.

Newtimes.az

"Reuters": Səudiyyə Ərəbistanının gündəlik neft hasilatı rekord həddə çatıb

Səudiyyə Ərəbistanı sutkalıq neft istehsalını rekord həddə çatdırıb. AZERTAC xəbər verir ki, bu barədə "Reuters" agentliyi məlumat yayıb. Agentliyin xəbərini görə, noyabrda Səudiyyə Ərəbistanının neft hasilatı sutkada orta hesabla 11,1-11,3 milyon barrel olmaqla tarixinin maksimum səviyyəsinə yüksəlib. Səudiyyə Ərəbistanının energetika, sənaye və təbii sərvətlər naziri Xalid Əbdüləziz Al Falih ötən həftə ölkəsinin noyabrda oktyabrla müqayisədə daha çox neft hasil etdiyini bildirmişdi. Nazir daha əvvəl isə dekabrda Səudiyyə Ərəbistanının neft ixracını 500 min barrel azaldacağını açıqlamışdı.

"Belarus və Türkmənistan səfərləri xərici siyasetimizin növbəti uğurudur"

"Azərbaycan Prezidenti cənab İlham Əliyevin Belarusa və Türkmənistana səfərini Azərbaycanın xərici siyaset kursunun növbəti uğuru kimi qiymətləndirmək olar". Bunu SİA-ya açıqlamasında millət vəkil Aydin Mirzəzadə deyib. Deputatın sözlərinə görə, bu ölkələr regionun aparıcı və nüfuzlu ölkələridir: "Onların həm siyasi çekisi, həm də iqtisadi potensialı her bir ölkə üçün maraqlıdır. Azərbaycan hər iki ölkə ilə müstəqillik qazandığı dövründə məhrübən qonşuluq və dostluq siyaseti yürüdü. Hər iki ölkə ilə bugünkü isti münasibətlər 1993-cü ildən bu yana Ümummilli Lider Heydər Əliyev, hazırda isə cənab Prezidentin apardığı siyasetin nəticəsi kimi qiymətləndirmək olar. Hər iki ölkəyə hər dəfə Azərbaycan rəhbərinin səfəri münasibətləri daha yüksək seviyyəyə qaldırır, eləcə də əməkdaşlıq yeni sahələri əhatə edir. Beynəlxalq aləmdə birgə fəaliyyətin yeni kontorları mövcud olur. Bu əməkdaşlıq həm Azərbaycanın, həm Belarusa, həm də Türkmənistanın maraqlarına cavab verir. Əldə edilən nəticələr həm siyasi bəyanatlar, həm də iqtisadi sənədlərin imzalanması ilə nəticələnir. Bu isə hər iki ölkə üçün büdcəyə gələn böyük həcmde vesait, yeni iş yerləri, iqtisadi potensialın güclənməsi deməkdir.

Eyni zamanda bu səfərlər Azərbaycan həqiqətlərinin dünyasının iki aparıcı ölkələrinə çatdırılmasına, onların qismində Azərbaycanın ağırlı problemlərinin həlli nəsiyati dəstəyin növbəti dəfə qazanmasına getirib çıxarıır. Bu gün demək olar ki, Azərbaycanın qonşu dövlətlərle münasibətləri dünyasın bir çox dövlətləri üçün nümunə ola bilər. Cənab Prezidentimizin apardığı xərici siyaset kursu Azərbaycanın və dünyasının ümumi maraqlarına cavab verir və bundan sonra da cavab verəcək".

İsrail Aralıq dənizində təbii qaz boru kəməri inşa edə bilər

İsrail Aralıq dənizində təbii qaz boru kəməri inşa edə bilər. AZERTAC xərici KİV-lərə istinadla xəbər verir ki, İsrail Yunanistan, İtalya və Cənubi Kiprda qaz boru kəmərinin inşasına dair razılığa gəlmə ərefəsindədir. Belə ki, İsrail "Leviathan" və "Aphrodite" qaz yataqları bölgəsində 2 min kilometrlik boru kəməri inşa etməyi nəzərdə tutur. Kəmərin inşası 8 milyard dollara başa gələcək və o, dünyadan ən dərin sualtı boru xətti olacaq.

Azərbaycanda əhalinin sayı il ərzində orta hesabla 1 faiz artır

Son on ərzində Azərbaycanda diri doğulan körpələrin sayı 1 milyon 600 min-dən çox olub. 1990-ci illərin sonu ilə müqayisədə dəfələrlə artıq olan bu rəqəm ölkədə demografik göstəricilərin dinamik artım tempı ilə getdiyini deməyə əsas verir. AZERTAC xəbər verir ki, doğum göstəricilərinin sayı ölüm hallarını 2 dəfə üstələdiyi üçün əhalinin artım indeksi də yüksəkdir. Ölkədə əhalinin sayı il ərzində orta hesabla 1 faiz artır. Mütəxəssislər doğum sayının artmasının səbəbələrini tibb müəssisələrində, xüsusilə uşaq xəstəxanalarında maddi texniki bazanın müasir tibbi texnoloji avadanlıqlarla təchiz edilməsi ilə izah edirlər. Bu isə hamilelik dövründə diaqnostik müalicələrin dəqiq aparılmasına imkan verir. Tibb müəssisələrinin dərman vasitələri ilə təchizatının yaxşılaşdırılması da diri doğulanların sayının artmasına təsir edən amillərdəndir. Azərbaycanda artıq dörd ildir ki, doğuşun yeni meyarları tətbiq olunur.

Biz artıq heyratamız bir dövrde yaşayırıq. Texnologiyalarda radikal dəyişikliklər böyük süretlə baş verir. Dünən fantastik hesab etdiyimiz layihələr üzərində bu gün artıq innovasiya şirkətləri çalışır, naiyyətlər əldə edirlər. Hər ötən gün biz elə bir texnoloji inkişaf mərhələsinə çatırıq ki, həyatımızı yeni-yeni nailiyətlərsiz təsvür edə bilmirik...

BÖYÜK DƏYİŞİKLİKLƏR ERASI

Artıq hər birimiz həyatımızı, xüsusilə də, övladlarımızın həyatını 100% dəyişəcək yaxın gələcək barədə düşünürük. Hazırda biz dördüncü sənaye inqilabına qədəm qoymuşuq. Əgər birinci sənaye inqilabı buxar maşınının kəşfi ilə istehsalın mexanikləşməsi, ikinci sənaye inqilabı elektrik enerjisinin kütləvi istehsalı ilə sənayeləşmə, üçüncü sənaye inqilabı istehsalın avtomatlaşdırılması üçün elektronika, kompüterləşmə və informasiya texnologiyalarından kütləvi istifadəni nəzərdə tuturdusa, dördüncü sənaye inqilabı ("Sənaye 4.0") rəqəmsallaşmanın, texnologiyaların birləşməsi və fiziki, rəqəmsal və bioloji sferalar arasında sərhədlərin aradan qalxmasını səciyyələndirir. Artıq qədəm qoymuşuz dördüncü sənaye inqilabında dəyişikliklərin xüsusiyyəti o qədər fundamentaldır ki, dünya tarixi həm böyük imkanlar, həm də potensial təhlükələrle dolu olan buna bənzər bir dövrlə hələ qarşılaşmayıb. Bəs bu dördüncü sənaye inqilabında bizi nə gözleyir? İnsanın iştirakı olmadan idare edilen avtomobillər, 3D çap, qabaqcıl robot texnikaları, yeni materiallar, genlərin redakte edilməsi, əşyaların interneti (IoT - Internet of Things), insan bədənинə implantasiya edilmiş telefon, şirkətlərin rəhbərliyinin tərkibində süni intellekt, blokçeyn vasitəsilə verginin toplanması və daha nələr, nələr...

Dördüncü sənaye inqilabı miqyası, həcmi və mürekkebliyi baxımından, bəşəriyyətin bütün əvvəlki təcrübələrinin heç birinə bənzəmir. Qarşıda bizi süni intellekt, robot-avtomobillər, nanotexnologiya, biotexnologiya və s. daxil olmaqla, ən geniş sahələrdə heyratamız texnoloji sıçra'yış gözleyir.

Dördüncü sənaye inqilabını bəşəriyyət, həmçinin, daha uzun, daha sağlam və da-ha fəal həyat yaşamaq imkanı verir. Biz inkişaf etmiş ölkələrdə doğulmuş uşaqların dördədə birinin nəzərdə tutulan öz zamanluğunun yüz il olduğu bir dünyada yaşayıq. Buna görə də, biz əmək qabiliyyəti yaşında olan əhali, təqaüd yaşı və həyatın fərdi planlaşdırılması kimi məsələləri yenidən nəzərdən keçirməliyik. Bu müzakirələr zamanı bir çox ölkələrin üzləşdikləri çətinliklər göstərir ki, biz bu dəyişikliklər hələ hazır deyilik və bir çox hallarda onları dərk etmirik.

Texnoloji inkişaf, şübhəsiz ki, biznesi də nece və hansı sürətlə aparmağımıza təsir göstərir. Dronlar, süni intellekt, biomühəndislik, kvant kompüterlər və digər yeni texnologiyalar sahibkarlara xərcləri azaltmaqdır, müştəriləri cəlb etməkdə və mehsuldarlığı artırmaqdır kömək edir.

"SƏNAYE 4.0" YENİ İNKİŞAF STRATEGIYASI TƏLƏB EDİR

Üzləşdiyimiz dövr bizdən artan rəqabətə tab getirmək üçün yeni strategiyalar düşünməyi tələb edir. Çünkü dördüncü sə-

DÖRDÜNCÜ SƏNAYE İNQİLABI: AZƏRBAYCAN ÜÇÜN PERSPEKTİVLƏR

Müəllif haqqında: Fuad Allahverdiyev Azərbaycanı beynəlxalq internet şəbəkəsinə bağlayan və əsas səhmdarı ölkənin ilk mobil operatoru "Bakcell" şirkəti olan "AzerTelecom" MMC-nin rəhbəridir. F.Allahverdiyev informasiya texnologiyaları və telekommunikasiya sahəsində 20 ildən çox iş təcrübəsinə sahibdir. O, müxtəlif startapların və İKT sahəsində bir sıra uğurlu şirkətlərin təsisçisi olub. Müxtəlif illərdə "Smart Systems Technology", "SKY", "SKY MAX", "Caspian Telecom" (Ailə TV, Ailə NET), "CONNECT" kimi şirkətlərdə rəhbər vəzifələrdə çalışıb. Həmçinin, F.Allahverdiyev "BBTV" MMC-nin rəhbəri, "Uninet" MMC-nin Müşahidə Şurasının sədri, "GoldenPay" MMC-nin isə Müşahidə Şurasının üzvüdür. F.Allahverdiyev iki nüfuzlu ali təhsil müəssisəsinin məzunudur. O, Bakı Dövlət Universitetini və M.V.Lomonosov adına Moskva Dövlət Universitetini (Executive MBA programı) bitirib.

texnoloji inkişaf modelləri qarşısında ölkəmizin yeni texnologiyalar tətbiq etmək, innovasiyalara getmək tempi daha da güclənməlidir. Bunun üçün isə təhsil modelinin modernleşməsindən tutmuş, ayrı-ayrı şirkətlərdə işçi biznes proseslerinin təşkilində müvafiq biznes mədəniyyətə keçidin aparılması, inkişafın aparıcı qüvvəsi olan telekommunikasiya sferasında yeni ekosistemin yaranması, sabit (fixed) texnoloji bazanın qurulması və yeniləməsi vacibdir.

Müşahidələr göstərir ki, "Sənaye 4.0" dövründə ölkələr infrastruktur inkişafına vəsait ayırrı, geri qalmamaq üçün yatırımlar edirlər. Məsələn, Almaniya sənaye infrastrukturunun dəstəklənməsi və inkişafına hər il 40 milyard avro ayırrı. 2014-cü ildən etibarən Böyük Britaniya "HyperCat" adlanan "Öşyaların İnterneti"nin inkişafına 70 milyon funtdan artıq vəsait ayırrı. Bu, "maşınlar üçün dünya şəbəkəsi" robot və kompüterlərin qarşılıqlı əlaqədə olduğunu və insanın iştirakı olmadan tapşırıqları yeri-ne yetirən məlumat bankıdır. Fransa isə 2015-ci ildən etibarən fransız IT şirkətlərinin və startapların inkişafını dəstəkləyən "La French Tech" programına ilda 200 milyon avro ayırrı. Bu mənada, Azərbaycanda da iqtisadiyyatın müxtəlif sahələrinə, xüsusiilə, telekommunikasiya sferasına yeni investisiyaların yatırılması lazımdır. Burada isə, dövlətin münbit şərait yaratması fonunda özəl sektorun müxtəlif layihələri həyata keçirməsi, daha fəal investisiya proqramları icra etməsi, infrastrukturun genişləndirməsi vacibdir. Qeyd edək ki, dünya təcrübəsində da inkişaf etmiş ölkələrdə dövlətin nizamlayıcı funksiyani yeri-ne yetirməsi fonunda iri infrastruktur layihələri, məhz özəl sektorun müxtəlif sahələrə, xüsusiilə, telekommunikasiyaya investisiya yatırması, texnoloji təməli yeniləməsi, innovativ proqramlar icra etməsi ilə reallaşdırılır.

Həmçinin, "Sənaye 4.0" şəraitində Azərbaycanda innovasiyaları tətbiq etmək imkanına sahib olan, ekosistemi dərindən bilən intellektualların yetişməsi və sayının çox olması vacibdir. Çünkü innovasiyaları insan yaradır və ölkənin IT ekosisteminin yenilənməsi və inkişafı üçün yüksək peşəkarlıq sahib IT mütəxəssisləri lazımdır. Başlıca məqamlardan biri də onların xaricə axınının qarşısının alınmasıdır.

Rəqəmsal dövrə əhəmiyyətli inkişafa nail olmağın, dördüncü sənaye inqilabının geri qalmamağın yollarından digəri isə ölkəmizdə biznes və tətbiqi elm arasında əməkdaşlığın gücləndirilməsi, innovasiya məkanlarının yaradılması, universitetlərin gelecəyin texnoloji inkişafını irəli aparmağa qadir olan mütəxəssislər yetişdirməsi, eləcə də, dövlət və özəl sektorlar arasında əməkdaşlığın gücləndirilməsidir.

Hazırda "Sənaye 4.0" Azərbaycana qlobal iqtisadi rəqabətdə öz rolunu dəyişmək imkanı verir. Bu isə, ölkə iqtisadiyyatının mövcud potensialından tam şəkildə istifadə etmək, innovasiyaları tətbiq etməklə mümkündür. Azərbaycanın mövcud zaman kəsiyində malik olduğu imkanlardan tam yararlanaraq, texnoloji sıçrayışla və innovativ həllərlə Regionun Rəqəmsal Mərkəzinə çevriləməsi imkanı olduqca böyükür.

naye inqilabı iqtisadiyyatının rəqabət qaydaları əvvəlki dövrlərin qaydalarından fərqlənir. Burada rəqabətə tab gətirmək üçün bütün formalarda innovasiyaları tətbiq etmək lazımdır. Bu isə, o deməkdir ki, hazırda bir çox ölkələrdə tətbiq edilən əsasən, xərclərin azaldılmasına yönəldilmiş strategiyalar innovasiyanın inkişafını nəzərdə tutan strategiyaya nisbətən daha az effektiv olacaq.

Yeni sənaye inqilabını çox vaxt kompüter və telefon əməliyyatı sistemləri nümunəsində rəqəmsal göstərici əlavə etməklə, "Sənaye 4.0" kimi adlandırırlar. İlk dəfə bu termin 2011-ci ildə səslənib. Almaniya hökuməti "Sənaye 4.0"-ü Almaniyanın "Yüksək Texnologiya Strategiyası 2020"-nin ayrılmaz tərkib hissəsi adlandırıb. Sonradan yaradılan işçi qrupu bunulla bağlı öz baxış nöqtəsini təyin edib və "Sənaye 4.0"-ü istehsalın təkcə ayrı-ayrı mərhələlərinə cavabdeh olan deyil, bütünlükdə, onu müstəqil şəkildə optimallaşdırıb və nəzarətdə saxlayan kibərkizi sistemlərin sənaye istehsalı və tətbiqi kimi qiymətləndirib.

Dördüncü sənaye inqilabının artıq geniş vüset almağa başlaması faktı təkcə internetə ümumi çıxışla kifayətlənər. 2016-cı il Davos Dünya İqtisadi Forumunun yekun hesabatına görə, mobil cihazların, internet sensorlarının və s. hər yerde yayılması, alış-verişdən tutmuş xəstəyə qulluğadək real vaxt rejimində ətraflı və dəqiq məlumatları əlde etməyə imkan vermişdir. Hazırda "Sənaye 4.0" bağlanlı xidmətləri (connectivity), avtomatlaşdırma və süni intellektin geniş tətbiqi ilə davam edir.

"Sənaye 4.0" inkişafda yeni üfüqlər açımaqla yanaşı, heç şübhəsiz, insanlar üçün də yeniliklər və bir sıra gözlenilməzliliklər gətirəcək. Davos Forumunun hesabatına görə, 2020-ci ilədək dünyada texminən 4,7 milyon ofis işçisi, istehsalatda 1,6 milyon, tikintide isə texminən 0,5 milyon insan öz iş yerini itirəcək. Lakin eyni

“Separatçı cəzalandırılmalıdır”

Bako Saakyanın Fransaya, ABŞ-a və Rusiyaya səfər etməsi heç bir beynəlxalq normaya uyğun gəlmir

İşgal altında olan Qondarma Dağılıq Qarabağ rejiminin rəhbəri Bako Saakyanın Fransaya, ABŞ-a indi isə Rusiyaya səfər etməsi sözügedən ölkələrin həmsədr kimi vasitəcilik prinsiplərinə ziddir. Bu, dolayısı ilə separatizmə dəstək vermək deməkdir. Söhbət etdiklərimiz müsahiblərimiz həmsədr ölkələrin qondarma rejimin rəhbəri Bako Saakyanın səfərinin qarşısını almamaqla vasitəcilik fəaliyyətlərinə zidd olan mövqə nümayiş etdirdiklərini bildirdilər.

Millet vəkili Azər Badamov: “Separatçının səfəri Minsk Qrupu həmsədlərinin fəaliyyətini sual altına alır”

- ATƏT-in Minsk Qrupunun həmsədləri Ermənistan-Azerbaycan, Dağılıq Qarabağ münaqişəsinin sühə yolu ilə aradan qaldırılması üçün yaradılmışdır. Həmsədlərin vəzifəsi münaqişə tərefləri ilə dənişəqlər aparmaq ve münaqişənin sühə yolu ilə həll olunmasına təkliflər həzırlamaq, rəhberlərin görüşlərini teşkil etmək, öz missiyaları yerinə yetirməkdir. Münaqişənin həll olunmasında danışçılar aparılan təreflər dedikdə Azərbaycan və Ermənistan nezərdə tutulur. Dağılıq Qarabağ isə işgal altında olan nezaretsiz ərazi kimi qeyd olunur. Bu ərazi beynəlxalq seviyyədə tanınmadığından bu qondarma ərazinin

Politoloq Elşən Manafov: “Qərb dövlətləri bəzi hallarda xristian təssübkeşliyindən çıxış edirlər”

- Qondarma Dağılıq Qarabağda分离的 regime leaderinin ABŞ-a, Fransaya və Rusiyaya səfərləri vasitəcilik prinsiplərinə ziddir. Bu, ümumiyyətə, ATƏT-in Minsk Qrupuna etimədin daha da tükenməsinə getirib çıxara bilər. Artıq bu səfərlərə bağlı rəsmi Bakının etiraz mövqeyi açıqlanıb. Azərbaycan, bildiyiniz kimi, Fransaya bununla bağlı özünün etirazını bildirib. ABŞ-a qarşı da eyni münasibət sərgilənib. Fransa və ABŞ-a səfəri zamanı Bako Saakyan humanitar yardım adı

“Ermənistan daim Rusyanın əlinin altında olub”

Rusiya ilə Ermənistan arasındaki münasibətlər son müstəqillik dönməndə heç vaxt müşahidə etmədiyimiz həddə kəskinleşib. Rusiya bu saat Ermənistanın, ümumiyyətə, ciziğində çıxmamasını həzm edə bilmir". Bunu SIA-ya açıqlamasında siyasi şərhçi Azər Həsət deyib. Onun sözlərinə görə, Ermənistan daim Rusyanın əlinin altında olub, otur deyəndə oturub, dur deyəndə isə durub: "Ona görə də Rusiya bu saat çəşqinqılıq içərisində ki, bunlar birdən-birə niyə özlərində çıxıdalar və ümumiyyətə, bunlar hələ de anlamırlar ki, Rusiya olmadan Ermənistan mehv olacaq. Bax, Rusiya üçün bu sualın cavabını tapmaq çətindir. Ona görə də yavaş-yavaş adamlara bir növ izah etməyə çalışırlar ki, yəni siz bizzət heç kimsiniz. Amma gördüyüünüz kimi, adamlar anlamırlar. Niyə anlamırlar? Çünkü sadəcə olaraq dövlət və dövləticilik təcrübələri yoxdur. Eyni zamanda da bir balaca Azərbaycan torpaqlarını işgal altında saxladıqlarına görə ele düşünürler ki, bəlkə doğurdanda bu güc onların öz güclüdür. Təbiidir ki, Rusiya öz gücünü Ermənistanın arxasından çəkse, işgalçı ölkə günün birində Azərbaycanın qarşısında diz çökəmeli olacaq. Bu gerçəyi anlamadıqlarına görə də Rusiya ilə oyun oynamaya çalışırlar. Yəqin ki növbəti mərhələdə Rusiya bir qədər də sərt addımlar atacaq.

Artıq bu gün Ukrayna ilə bağlı Rusyanın davranışlarını gördük. Yəni Rusiya qlobal gücdür. Hətta bir misal var. "Dəvənə qədər zəifləsə də, təkcə dərisi bir eşşəyin yükündür". Beləcə Rusiya nə qədər zəifləsə də, dünyada sıxlıqlara məruz qalşa da yənə də güclü dövlətdir. Xüsusilə də bizim coğrafiyamızda Rusiya söz sahibidir. Təbiidir ki, normal ağılı başında olan dövlət rəhbərləri Rusiya amilini nezərə alırlar, onunla öz ləyaqətlərini alçaltmadan bərabər həqiqi tərəflər kimi davrana bilirlər. Məsələn, cənab Prezident İlham Əliyev onu çox ustalıqla, təcrübəli bir siyasetçi kimi edə bilir. Amma təbiidir ki, Paşinyan bunu edə bilmir və etməsi də mümkün deyil. Çünkü adamın nə təcrübəsi, nə ustalığı, nə də siyaseti var".

Ukraynada hərbi vəziyyət tətbiq olundu

Ukrayna Prezidenti Petro Poroşenko Milli Təhlükəsizlik və Müdafiə Şurasının 2019-cu il yanvarın 25-dək ölkədə hərbi vəziyyətin tətbiqi barədə qərarını təsdiq edib. SIA-nın verdiyi məlumatə görə, dövlət başçısının müvafiq fərmanında qeyd olunur ki, Ukrayna Milli Təhlükəsizlik və Müdafiə Şurasının "Ukraynanın dövlət suverenliyinin və müstəqilliyinin temin edilməsi və Ukraynada hərbi vəziyyətin tətbiqi tədbirlər haqqında" qərarı 2018-ci il noyabrın 26-dan qüvvəyə minsin. Ukrayna Prezidenti hərbi vəziyyətin tətbiqi ilə bağlı sənədi təsdiq olunması üçün Ali Rədaya göndərib. Qeyd edək ki, noyabrın 25-də Kerç boğazında Ukrayna və Rusiya gəmilərinin heyətləri arasında insident yaşandı.

Valyuta ehtiyatları xarici dövlət borcunu üç dəfə üstələyib

Bu ilin 9 ayının sonuna Azərbaycanın strateji valyuta ehtiyatları 45.1 milyard ABŞ dolları olub. AZERTAC Azərbaycan Mərkəzi Bankının (AMB) 2018-ci ilin yanvar-sentyabr ayları üzrə pul siyaseti icmala istinadla xəbər verir ki, xarici sektordakı müsbət proseslər özünü xarici valyuta ehtiyatlarının dinamikasında da bürüzə verib. Belə ki, 2018-ci ilin 9 ayının sonuna ölkənin strateji valyuta ehtiyatları 45.1 milyard ABŞ dolları təşkil edib. Valyuta ehtiyatları 32 aylıq mal və xidmət idxlənə kifayət edib və xarici dövlət borcunu üç dəfə üstələyib.

DSX qacaqmalçılığın qarşısını alıb

Dövlət Sərhəd Xidmeti (DSX) tərefindən dövlət sərhədinin mühafizəsinin təmin edilməsi və qacaqmalçılığa qarşı mübarizə sahəsində eməliyyat-axtariş və sərhəd mühafizə tədbirləri davam etdirilir. DSX-dən SIA-ya verilən məlumatə görə, 2018-ci ilin 20 noyabr tarixində Dövlət Sərhəd Xidmetinin sərhəd nəzarəti orqanlarının gömrük əməkdaşları ilə birgə keçirdikləri tədbirlər nəticəsində Bakı-Türkmənbaşı reysi ilə "Bəxtiyar" gəmisində yola düşən Türkmenistən vətəndaşları - 1982-ci il təvəllüdü Bullarov Qurhanmuhanedə məxsus "Ford-Tranzit" markalı BT-9388-AG dövlət nömrə nişanlı və 1990-ci il təvəllüdü Kaderon Begliene məxsus "Toyota" markalı BG-5081-AG dövlət nömrə nişanlı avtomobillərin salonlarında alkoqol və tütün məhsullarını qacaqmal şəklinde dövlət sərhədindən keçirmək cəhdilərinin qarşısı alınıb.

Belə ki, avtomobilərin salonlarında 1524 qutu "Pall Mall", 490 qutu "Fine", 800 qutu "Wont", 10 qutu "Parlament" sıqaretləri, 400 ədəd "Mascotte" markalı tütün doldurmaq üçün sıqaretler, 500 qram tütün, 8 ədəd 2,5 litrlik "Georgian line", 10 ədəd 0,5 litrlik "Rkatsiteli" markalı çaxır, 6 ədəd 1 litrlik adsız suvenir çaxırlar aşkar olunub.

Azərbaycan OPEC Nazirlər Şurasının 175-ci iclasında təmsil olunacaq

Azərbaycanın energetika naziri Pərviz Şahbazov dekabrın 6-da Avstriyanın paytaxtı Vyana-da keçiriləcək Neft İxrac Edən Ölkələr Təşkilatının (OPEC) Nazirlər Şurasının 175-ci iclasında iştirak edəcək. Bu barədə AZERTAC-a Energetika Nazirliyində bildirilib.

Qeyd edək ki, toplantıda OPEC üzrə hasilatın azaldılması ilə bağlı qərar qəbul olunması gözlənilir. İclasda, hemçinin iyunun 22-də keçirilən OPEC Nazirlər Şurasının 174-cü iclasından öten dövr ərzində neft bazarında baş verən proseslər nəzərdən keçiriləcək. Bundan başqa, ABŞ-in İrana qarşı sanksiyaları fonunda neft bazarında tələb və təklifi vəziyyəti, cari ilin sonunda başa çatacaq Vyana razılaşmasından sonra da OPEC və qeyri-OPEC ölkələri arasında əməkdaşlığın davam etdirilməsi, Rusyanın müşahidəçi ölkə kimi OPEC-ə qoşulması məsələləri müzakirə olunacaq. İclas çərçivəsində Rusiya ilə OPEC-in əməkdaşlıq müqaviləsi imzalanması da planlaşdırılır.

Doqquz ayda Azərbaycanın Özbəkistana ixracı üç dəfə artıb

Bu ilin 9 ayında Azərbaycan və Özbəkistan arasında ticarət dövriyyəsi 2 dəfə, ölkəmizin Özbəkistana ixracı isə 3 dəfə artıb. AZERTAC xəbər verir ki, bu barədə iqtisadiyyat naziri Şahin Mustafayev deyib. Nazir qeyd edib ki, hazırda Azərbaycanda tranzit, ticarət, sənaye və xidmət sahələrində Özbəkistan kapitalı 30-dan çox şirkət fəaliyyət göstərir.

"Ataholding" Şirkətlər Qrupunun təşkilatçılığı ilə "BakıExpo" Mərkəzində sərgi keçirilib

Azmont Investments" şirkəti tərəfindən ərsəyə gətirilən, Aralıq dənizi regionunun ən gözəl yerlərindən birində - Monteneqroda yerləşən, hər detali incəliklə işlənmiş çoxməqsədli ruhlandırcı dənizkənarı kurort Portonovi 2019-cu ildə ilk mərhələsinin açılışının baş tutacağını elan edir.

"Dünyanın hər yerində insanlar getdikcə daha çox zəngin və ruhlandırcı həyat tərzi, təbiətə yaxınlıq, stressdən azad və təhlükəsiz mühit, eləcə də, ilham-verici sənət və medəniyyət hadisələri təqdim edən kəşf edilməmiş yerlər axtarırlar. Monteneqro bu xüsusiyyətlərə sahib olmaqla yanaşı, biznes investisiyaları üçün də ən əlverişli mühitlərdən birinə malidir. Dünyanın müxtəlif nöqtələrindən Monteneqroya uçuş həyata keçirən hava yollarının sayının getdikcə artması, eləcə də, dünyanın bir çox ölkələri üçün vizasız səyahət siyaseti, şübhəsiz ki, digər bir üstünlükdür. Bunlar, hamısı bizde beynəlxalq səviyyədə qarşılıqlı faydalı əməkdaşlıq üçün inam yaradır", - deyə Portonovi kurortu layihəsinə heyata keçirən "Azmont Investments" şirkətinin Müşahidə Şurasının sədri Ahmet Erentok bildirir.

"Örsəye gətirdiyimiz bu zərif istirahət kompleksinin Aralıq dənizi bölgəsindəki ən çox reğbət qazanan yaşayış və istirahət məkanlarından birine və Avropanın bu bölgəsindəki ən eksklüziv daşınmaz əmlak layihəsinə əvvələşməsinə inamımız tamdır", - deyə A.Erentok 22-24 noyabr 2018-ci ildə Bakı Ekspo Mərkəzində keçirilmiş 4-cü Beynəlxalq Daşınmaz Əmlak və İstəvəsi Sərgisində (RecExpo Real Estate) keçirilən təqdimat zamanı vurğulayıb.

Portonovi kurortu haqqında

Monteneqronun cəvhəri: ölkənin qeyri-adı gözəlliyini və müstəsna həyat tərzini simvolizə edən Portonovi bağları, məşhur ticarət nişanlarının mehsulları ilə təchiz edilmiş fərqli interyer dizaynları və bir çox digər incəlikləri özündə əks etdirən 50-dən artıq lüks villa və 200-dən çox mənzili ilə 26 hektar ərazini əhatə edir. Bu bənzərsiz yaşayış sahəsi ilə yanaşı, ezackar Aralıq dənizi regionunda yerləşən, şairlər tərəfindən vəsət edilməyə layiq möhtəşəm eviniz qayıqlar və super-yaxtalar üçün D-Marin Portonovi limanı və Avropada ilk "One&Only Resort Espace Chenot Health Wellness Spa" ilə qonşu olacaq. Fərqli konseptlərə ən restoran və barlar, yüksək səviyyəli mağazalar və qalereyalar orijinallığı, sivilizasiyaların mədəniyyətinə və tarixinə qiymət verən dünya vətəndaşları üçün nezərdə tutulub.

2019-cu ildə açılışı olacaq Portonovi kurortunun ilk mərhələsi çərçivəsində Portonovi Village, Marina Residences, parkların və meydanların olduğu gəzinti sahələri, həmçinin, tam fəaliyyətdə olacaq D-Marin Portonovi limanı sakinlərin və qonaqların istifadəsinə verilecək. Village Residences Monteneqronun milli arxitekturasının və Venesiya tərzinin kombinasiyası olmaqla, ənənəvi Aralıq dənizi regionu təəssüratını əks etdirir. Sakinlər işçiləndirilmiş mənzərəli gəzinti yolları ilə bir-birinə bağlı olmuşdur, yüksək olmayan binalarda yerləşən, fərqli xarakterlərə, elegant interyer və müasir rahatlığa malik mənzillər, "penthouse"lar və "townhouse"lardan, zövqlərinə uyğun ola-

caq. Sahildə yerləşən mənzillər və "sky villa"lar incəliklə işlənmiş lüks məkan hissə yaratmaqla, zərif və müasirdirlər. Ağac və şüşənin bir arada istifadə edilməsi parlaq bir görüntü yaradır. Eleqant daxili məkanlar dəniz mühitini balkonlar vasitəsilə içəriyə daşımayaq üçün dizayn edilib. "Sky villa"lar isə malik olduqları möhtəşəm liman mənzərəli hovuzları ilə diqqət çekir və sizi su ilə ahenge dəvət edir.

Beynəlxalq səviyyədə tanınan, peşəkar liman idarəetmə şirkəti olan D-Marin tərəfində işlədiləcək D-Marin Portonovi Marina 238 lövbər dayanacağı ilə sakinlərin və qonaqların qayıqlarına və yaxtalarına gömrük rüsumundan azad yanacaq təchizatı və vertolyot meydançası da daxil olmaqla, müükəmməl liman xidmətləri göstərəcək. Limanda Monteneqro dövlətinin sərhəd və gömrük xidməti yerləşəcək və bu, liman vasitəsilə ölkəyə giriş etməye və ölkədən çıxmayaq imkan yaradacaq. Boka körfəzinin girişində, dalğalardan maksimum qorunan mövqedə yerləşməsi liman super yaxtalar üçün ideal məkana çevirir. Limanın yaxınlığında yerləşən "Vista" meydanı isə marina həyatının dinamik mərkəzini formalaşdıracaq.

Monteneqro haqqında

Ösrlərin əsəri: Monteneqronun Avropanın ən populyar turizm istiqamətlərində biri kimi getdikcə artan nüfuzu danılmazdır. İtalya, Yunanistan və Balkan yarımadası arasında mühüm bir nöqtədə yerləşən Monteneqro, möhtəşəm təbiəti, əsrlərə dayanan tarixi, zəngin mədəni həyatı və müləyim iqiliyi ilə məşhurdur. Bu ölkə onilliklər boyunca ezackar sahili, meşələrlə örtülü dağ yamacları, Aralıq dənizi körfəzləri, sahilboyu çimərlikləri ilə Avropanın gizli incisi olaraq qalmışdır ki, bu da ona inkişaf etmiş dünya ölkələrində nadir rast gəlinən təbii haşiyə bəxş edir. Bir zamanlar Şərqli Qərb arasında qapı kimi düşünülmüş Aralıq dənizi regionundakı bu unikal məkan əsrlər boyunca fərqli sivilizasiyaların ocağı olmuşdur. Dağların dənizlə bir araya gəldiyi Boka körfəzi YUNESKO-nun Ümumdünya İrsi Siyahısına daxil olan əraziləri, əla vəziyyətdə qorunmuş orta əsrlərdən qalma şəhərləri və vəsət edilməyə dəyər baliqçılıq kəndləri ilə məşhurdur. Portonovi parlaq dənizçilik və ticaret əsrlərinə aid gözəl bir şəhər olan Herceq Novi şəhərində yerləşir.

Zakir Rəhimli

Binəqədi rayonunda ağacəkmə aksiyası keçirilib

Binəqədi rayonu Xocasən qəsəbəsində yerləşən "Motodrom" yaşayış massivində Bakı Şəhəri İcra Hakimiyətinin təşəbbüsü ilə Binəqədi rayon icra hakimiyəti, Yeni Azərbaycan Partiyası Binəqədi rayon təşkilati və Ekolojiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyinin birgə təşkilatlığı ilə ağacəkmə aksiyası keçirilib. Tədbirdə Binəqədi RİH-in başçısı Elxan Allahverdiyev, RİH başçısının müavinləri, YAP Binəqədi rayon təşkilatının sədri Ramiz Göyüşov, aparatın məsul işçiləri, YAP Binəqədi rayon təşkilatının feal gəncləri, Ekolojiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyinin əməkdaşları, Azərbaycan Bariatrik və Metabolik Cərrahlar Assosasiyasiının üzvləri, Binəqədi rayon bələdiyyələrinin, MKTB-nin, rayon Yaşıllaşdırma idarəsinin əməkdaşları iştirak ediblər. 350-dən artıq adamın iştirak etdiyi aksiyada Bakı Şəhəri İcra Hakimiyətinin tövsiyəsinə əsasən, Abşeron yarımadasının iqlim şəraitinə uyğun olaraq 650-dən çox şam, kükür, badam, zeytun və tut ağacı əkilmişdir.

Qeyd edək ki, ümumrayon iməciliyi çərçivəsində rayon ərazisində fəaliyyət göstərən idarə, müəssisə və təşkilatların ərazilərdə, o cümlədən, təhsil və səhiyyə müəssisələrində iməciklər keçirilmiş və yaşlılıq zolaqları salınmışdır.

ZÜMRÜD

Bakcell əlilliyi olan şəxslərin iş tapmasına dəstək olur

Azərbaycanın İlk Mobil Operatoru və Ən Sürətli Mobil Internet Provayderi Bakcell şirkəti "Əlilliyi olan şəxslərin məşğulluq qabiliyyətlərinin artırılması" layihəsi çərçivəsində təşkil edilmiş karyera sərginə qatılıb.

SIA xəbər verir ki, bu program BP və onun tərəfdəşlarının sosial investisiya layihələri çərçivəsində həyata keçirilir və "British Council" tərəfindən Azərbaycan Respublikası Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiə Nazirliyinin dəstəyi ilə icra olunur. Programın əsas məqsədi Bakıda yaşayan əlilliyi olan şəxslərin məşğulluq bacarıqlarını inkişaf etdirmək onların iş imkanlarını genişləndirməkdir. Bu məqsədə nail olmaq üçün layihənin iştirakçıları ingilis dili, kompüter və sosial bacarıqların inkişaf etdirilməsi üzrə təlimlərə cəlb edilərlər. Əlilliyi olan şəxslər programda iştirak edərək müxtəlif istiqamətlərdə bilik və bacarıqlarını artırıb ki, bu da onlara gələcəkdə iş tapmaqdə köməklik edəcək.

Tədbir zamanı iştirakçılara Bakcell şirkətinin satış və marketing departamentlərində mövcud olan vakansiya və təcrübə imkanları barədə geniş məlumat verilib. Şirkət nümayəndələri işaxtarlanlar və potensial namizədlərə müsahibələr keçirib.

Özünün genişmiyyətli korporativ sosial fəaliyyətinə görə seçilən Bakcell şirkəti Azərbaycan gənclərinin təhsili və peşəkar inkişafını diqqət mərkəzində saxlayır və genç mütəxəssislər yanaşı, aztəminatlı və həssas qruplara aid ailələrdən olan gənclərin məşğullüğünün inkişaf etdirilməsinə böyük töhfə verir. Bu fəaliyyət çərçivəsində, keçən il Bakcell şirkəti və Böyük Britaniyanın Azərbaycandakı Səfirliyinin dəstəyi ilə "British Council" tərəfindən əlilliyi olan şəxslərin məşğulluq imkanlarının artırılmasına həsr olunmuş konfransın keçirilməsinə dəstək göstərib. Tədbir vasitəsilə işəgötürənlərin diqqəti əlilliyi olan şəxslərin işə götürülməsi ilə bağlı məsələlərə yönəldilib və bu istiqamətdə melumatlılığın və Azərbaycanda yaşayan əlillərin iş imkanlarının artırılması üçün zəruri addımların atılması müzakirə edilib.

Qeyd edək ki, bu ilin əvvəlində Bakcell, Sosial və İctimai Psixiologiya Tədqiqatları Mərkəzi (CSPS) ilə birləşdikdən sonra bir sosial layihənin icrasına başlayıb. Bu layihənin əsas məqsədi həssas əhali qruplarında sosial sahibkarlıq bacarıqlarının artırılması üçün internet portalın yaradılmasıdır. Layihə çərçivəsində əlverişsiz sosial şəraitde yaşayan, lakin sahibkarlıq və praktik bacarıqları olan şəxslərin iş tapmasına və ya onların məhsul və xidmətlərinin geniş kütləyə çatdırmasına dəstək göstərilir. Bu təşəbbüs müəyyən müddətdən sonra həmin şəxslərin sosial rifahının yüksəlməsinə və onların cəmiyyətə uğurlu integrasiyasına xidmət edəcək. Layihə çərçivəsində yaradılmış <http://www.destekolaq.az/> internet sehifəsi karyera sərgisində nümayiş etdirilib, sərgi iştirakçılara yeni saat barədə geniş məlumat verilib.

Bakcell şirkəti gənclərin təhsil almasına və karyera qurmasına dəstək göstərmək və bələliklə Azərbaycan gənclərinin parlaq gələcəyinə öz töhfəsini verməyə yönəlmış uğurlu fəaliyyətini davam edəcək.

Katrıldak ki, Azərbaycanın İlk Mobil Operatoru və Ən Sürətli Mobil Internet Provayderi Bakcell şirkəti müasir mobil kommunikasiya xidmətləri istifadəçilərinə geniş çeşiddə məhsulər teklif edir. Şirkət öz abunəçilərinə en mükəmməl 4G/LTE mobil internet xidməti göstərir.

Bakcell şirkətinin 4G şəbəkəsi artıq bütün Bakı və Abşeron ərazisini daxil olmaqla ölkənin 40-dan çox rayon və şəhər mərkəzlərində mobil operatorun abunəçilərinə en üstün müşəkkət təqdim edir. 7000-dən artıq baza stansiyası vasitəsilə Bakcell şəbəkəsi əhalinin 99%-ni, ölkə ərazisinin isə 93%-ni (işğal olunmuş ərazilər istisna olmaqla) əhatə edir. Mobil rabitə şəbəkələrinin müqayiseli testləri (benchmarking) sahəsində beynəlxalq lider və en etibarlı müştəqil təşkilat olan "P3 Communications" şirkəti tərəfindən Bakcell şirkəti Azərbaycanda sınaq nəticələrinə görə, ən yaxşı şəbəkə adına layiq görürlər ("Best in Test"). 2018-ci ildə şirkət "Azərbaycanın ən sürətli mobil şəbəkəsi" adına layiq görürlər. Bu mükafat bütün dünyada tanınmış "Ookla" şirkəti tərəfindən "Bakcell"ə Azərbaycan Respublikası ərazisindən en sürətli mobil internet xidmətlərinin göstərilmesinə görə təqdim edilib.

Bakcell və onun məhsul və xidmətləri haqqında ətraflı məlumat əldə etmək üçün, xahiş edirik, www.bakcell.com internet sehifəsinə daxil olun və ya 555-a zəng edin. Press-relizlərlə tanış olmaq üçün www.bakcell.com/az/news (və ya İngilis dili üçün www.bakcell.com/en-news) sehifəsinə daxil olun. Qeyri-Bakcell abunəçiləri isə 012 498 89 89 nömrəsinə zəng etmək "Bakcell"in məhsul və xidmətləri haqqında məlumat əldə edə bilərlər.

Dünyada sülhün və təhlükəsizliyin möhkəmlənməsinə töhfələrini verən, multikultural dəyərləri ilə seçilən, birgə yanaşı yaşamaq modelini nümayiş etdirən, müasirləşən və modernləşən Azərbaycan milli-mənəvi dəyərlərinə də böyük diqqət və həssaslıqla yanaşır. Şərqdən Qərbe açılan pəncərə, salınan körpü Azərbaycan sivilizasiyasını dünyaya təqdim edir və bu tanışlıq ölkəmiz haqqında təssəvvürlərin yaranmasında coğrafi məkanı daha da genişləndirib. Milli-mənəvi dəyərləri ilə tarixə söykənən Azərbaycan əsrlərdən biza gəlib çatan abidələri, daş yaddaşı, milli əxlaqi dəyərləri, milli mədəniyyəti ilə yüksək məfkurəyə malik olduğunu bir daha göstərir. Bu ali dəyərlər milli mövcudluğumuzun, bir xalq olaraq yaşam tərzimizin, milli kimliyimizin göstəricisi, fərdi və fərqli modelimizdir. Xalqımızın mənəvi dünyasını zənginləşdirən, tariximizi və mədəniyyətimizi ucaldan milli-mənəvi dəyərləri qoruyub-saxlamaq hər bir azərbaycanının müqəddəs və mənəvi borcudur.

**"BİZ TARİXI İRSİMİZİN,
ZƏNGİN MƏDƏNİ
İRSİMİZİN ƏSASINDA
MÜASİR VƏ GÜCLÜ
AZƏRBAYCAN QURURUQ"**

Təbii ki, Avropa ailəsinin üzvü olan Azərbaycanın iqtisadi inkişafı, ölkədə hökm süren siyasi sabitliyi, suveren, müstəqil dövlət olmasının məntiqi nəticəsidir ki, bütün qapıları, sərhədləri aşır, qədim kökləre malik ırsini və xəzinesini təqdim edir. Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin milli-mənəvi ırsimizin inkişaf etdirilməsi istiqamətində bir-birinin ardına imzaladığı sərəncamlar bu sahəyə ayrılan diqqətin bariz nümunəsidir. "Biz tarixi ırsimizin, zəngin mədəni ırsimizin əsasında müasir və güclü Azərbaycan qururuq", - deyən Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin yürütdüyü siyaset nəticəsində ölkəmiz dünyada gedən globallaşma prosesində milli-mənəvi dəyərləri qoruyub-saxlayır, milli ideologiya, azərbaycançılıq məfkuresi əsas aparıcı xətt olaraq təbliğ edilir. Bu prosesdə Heydər Əliyev Fondu da, qeyri-hökumət qurumu olaraq, əhəmiyyət kəsb edən layihələr imza atır. Ümummilli Lider Heydər Əliyevin müdrikiyə əsaslanan həyat fəlsəfəsini, xalqa xidmət missiyasının əbədiyyaşarlığını təmin edən Heydər Əliyev Fondu xalqın mənəvi sərvətinin və milli mədəniyyətinin təbliğ və inkişafı istiqamətində mühüm işlər həyata keçirir. Fond tərəfindən reallaşan layihələr beynəlxalq aləmdə ciddi marağa səbəb olur. Belə ki, əsəriyətin xilasına yönələn milli-mənəvi ideallar, ictimai şüura hakim kəsilen layihələr zəngin mənəvi və intellektual potensialdan qaynaqlanır və birmənalı olaraq, cəmiyyət tərəfindən qəbul edilir. BMT, İƏT, YUNESKO, İSESKO və onlarca belə mötəbər qurumların fondun layihələrinə verdiyi qiymətlər dediklərimizi əsaslandıran amildir.

**XALQIMIZA MƏXSUS
MİLLİ-MƏNƏVİ, ƏXLAQI
KODEKLƏRİNDƏN ONU
KİMSƏ UZAQLAŞDIRA
BİLMƏDİ**

Vaxtılı 70 il sovet imperiyasının tərkibində yaşadığımız zaman təbliğat mexanizminin, təqdimatların qarşısına sədd çəkilsə də, məxfi arxivlerin araşdırılmasına imkan verilməsə də, bu gün müstəqil və suveren dövlət olan Azərbaycan əsrlərə formalasmış zəngin ırsini dünya xalqlarına təqdim edərək, onları təccübəldirmək yanaşı, bu cəmədə Azərbaycan vətəndaşının varlığını nümayiş etdirir. Əsrlərin və qərinələrin sorağıdır bu dəyərlər. Vaxtılı bu dəyərləri yaşıdan böyük vətənpərvər oğullara ölüm hökmü oxundu, sürgün, işgəncələrlə dolu bir ölüm yaşamağa mehkum olundular. "Oxu tar, səni kim unudar", - deyən Mikayıll Müşfiqin səsini almağa "gúcü" olanlar milli musiqimizə qarşı çıxaraq tarımızın, sazımızın, kamancızın səsinə qənim kesildilər. Amma bu gün Azərbaycan tarının səsi beynəlxalq aləmdən eşidilir. Repressiya illərinin sərt qadağaları milli ruhu, milli düşüncəni qəbul etmədiyi zamanda Salman Mümtaz, Əhməd Cavad, Ruhulla Axundov və onlarla belə tənmiş ziyanlılar represiya sərt imtahanları qarşısında mərdlik və dəyanət nümayiş etdirdilər. Onların səsi, ifaları, yazdıqları

gəmi, Qobustan Dövlət Tarixi-Bədii Qoruğu, Şirvanşahlar Sarayı və Qız Qalası daxil olmaqla, içəri Şəhər Dövlət Tarix-Memarlıq Kompleksi YUNESKO-nun Dünya Mədəni İrs Siyahısına daxil edilib. Aşiq sənəti, Azərbaycan xalçası, Novruz bayramı, tar ifaçılıq sənəti, Azərbaycan kələğayısının YUNESKO-nun Bəşəriyyətin Qeyri-Maddi Mədəni İrs üzrə Reprezentativ Siyahına daxil edilmiş, eləcə də, tarixi VI-VII əsrlərə və beləkə ondan da əvvələ gedib çıxan çoxqan oyunuñun YUNESKO-nun Təcili Qorunmaya Ehtiyacı Olan Qeyri-Maddi Mədəni İrs Siyahısına

Tarixi kökünə söykənən müasir Azərbaycan yeni meyarlarla dünyaya körpü salır

komunist ideologiyasının təlebləri ilə üstüste düşmədi və sürgün, ölüm qoxusuna kabus kimi başları üzərində dolaşdı. Bu gün repressiya qurbanlarının əsərləri dünyaya çıxır. Hüseyn Cavid kimi böyük mütefəkkirlerin əsərləri dünya ölkələrində nəşr olunur və təbliğ edilir.

Milli-mənəvi dəyərlərimizə olan hücum məscidlərin, ibadət evlərinin kütləvi şəkildə bağlanması gətirib çıxarsa da, amma bu gün yeni məscidlər salınır, bəpro olunur "Azərbaycan - tolerantlığın ünvanı" olaraq, dünyaya vəsiqə alır. Azərbaycanın neinki öz, eləcə də, dünya ölkələrində olan dini abidələrinə diqqət ayırmazı, ölkəmizde milli dəyərlərə olan münasibətin təbliğini? Xalqımıza məxsus milli, əxlaqi kodeksləri onu heç də milli-mənəvi dəyərlərindən uzaqlaşdırıb. Novruz bayramını sovet rejimində dar çərçivədə qeyd etsək də, bu gün dövlət səviyyəsində bayram edilir. BMT Baş Assambleyası tərəfindən 21 mart tarixi Beynəlxalq Novruz Günü elan edilib.

VAXTİLƏ QADAĞA QOYULMUŞ DƏYƏRLƏRİMİZ İNDİ DÜNYADA TANINIR, BEYNƏLXALQ SƏVIYYƏDƏ QORUNUR

Xalq tarixi köküne sadıq qaldı və bu gün Azərbaycan müasir dünyada yeni meyarları ilə yollar açır. Vaxtılı qadağaya qoymuş dəyərlərimiz indi dünyada tanınır, beynəlxalq səviyyədə qorunur, dünya mədəniyyətinə töhfəsinə verir. Londonda, Berlində və Parisdə keçirilən müxtəlif məzmunlu sərgilərdə Azərbaycanın müasir incəsənetinin, faktiki olaraq, bütün istiqamətləri əksini tapıb.

Heydər Əliyev Fondu dəstəyi ilə Roma şəhərindəki məşhur "Villa Borghese" Parkında dahi Azərbaycan şairi Nizami Gəncəvinin abidəsinin, Belçika Krallığının Waterloo şəhərinin Mərkəzi Parkında görkəmli şaire Xurşidbanu Natəvanın abidəsinin qoyulması Azərbaycan həqiqətlərinin yaşıdalması və dünyada tanıdılması istiqamətində aparılan işlər dəha bir töhfədir.

YUNESKO tərəfindən Azərbaycan mu-

şamı, Qobustan Dövlət Tarixi-Bədii Qoruğu, Şirvanşahlar Sarayı və Qız Qalası daxil olmaqla, içəri Şəhər Dövlət Tarix-Memarlıq Kompleksi YUNESKO-nun Dünya Mədəni İrs Siyahısına daxil edilib. Aşiq sənəti, Azərbaycan xalçası, Novruz bayramı, tar ifaçılıq sənəti, Azərbaycan kələğayısının YUNESKO-nun Bəşəriyyətin Qeyri-Maddi Mədəni İrs üzrə Reprezentativ Siyahına daxil edilmiş, eləcə də, tarixi VI-VII əsrlərə və beləkə ondan da əvvələ gedib çıxan çoxqan oyunuñun YUNESKO-nun Təcili Qorunmaya Ehtiyacı Olan Qeyri-Maddi Mədəni İrs Siyahısına

mizdə beynəlxalq tədbirlərin keçirilməsi, diñindən, irqindən asılı olmayaq, saysız insanların Azərbaycana səfəri bu diyarın sivilizasiyaların qovuşuşunda yerləşdiyinə əsaslanır və ölkəmiz mədəniyyətlərarası dialoqua töhfələrini verən məkan kimi dünyada tanınır. Son illərdə ölkəmizdə keçirilən Bakı Humanitar Forumu, Mədəniyyətlərarası Dialoq Forumu, Avropa və İslam ölkələri mədəniyyət nazirlərinin konfransı, İsləm Həmçənliyi Oyunları və onlara belə beynəlxalq tədbirlər ölkəmizin qısa müddət ərzində elə etdiyi yüksək inkişaf səviyyəsini, demək olar ki, bütün dünyaya nümayiş etdirmək baxımından belə böyük əhəmiyyət kəsb edir. Bütün bu və ya digər beynəlxalq tədbirlərin təşkili Azərbaycan dövlətinin sülhsevər olduğunu və multikulturalizm siyasetini, mili-mənəvi dəyərlərini, mədəniyyətini və s. bir daha dünya ictimaiyyətinə təqdim edir. Bu, əlbəttə ki, dövlət siyasetinin uğurla həyata keçirilməsinin nəticəsidir. 2015-ci ildə Azərbaycanda keçirilən "Bakı-2015" Birinci Avropa Oyunları, Azərbaycan və Avropa idman tarixinə yeni səhifəni açmaqla yanaşı, dünyanın yüz milyonlarla diñindən, irqindən asılı olmayaq, televiziya tamaşaçısının diqqətini Azərbaycana yönəltdi. Açılış mərasimində təqdim olunan kreativ şou çərçivəsində Azərbaycan ırsı, mədəniyyəti, ədəbiyyatı, tarixi qısa zaman məsafəsində, dünya xalqlarına təqdim olundu. Dünya insanında bir neçə dəqiqə ərizində Azərbaycan haqqında, mili-mənəvi dəyərləri, mədəniyyəti, tarixi keçimişi haqqında təssəvvür yaratmış oldu. Bu özü elə təbliğat maşınıdır, özü de əvvəl və sürətli.

Bu gün qloballaşma prosesinin mövcud olduğu zamanda Azərbaycan mili-mənəvi dəyərlərini dünyaya mesaj olaraq təqdim edir, insanları sülh və əmin-amanlıqla çağırır.

Nəzakət ƏLƏDDİNQIZI
**Yazı Azərbaycan Respublikasının
Prezidenti yanında Kütüvə İnformasiya
Vasitələrinin inkişafına Dövlət
Dəstəyi Fonduñun keçirdiyi müsabiqə
qeyə təqdim etmək üçün verilir**

27 noyabr 2018-ci il

Əli Kərimlinin xaricdəki “söyüş qrupu”na təlimat verdiyi üzə çıxdı

AXCP sədri Əli Kərimlinin məlum icazəsiz aksiya cəhdindən sonra xarici ölkələrdəki mühacir “söyüş qrupları” şər və böhtanlarını daha geniş şəkildə yaymağa başlayıblar. Bu faktlar həmin “söyüş qrupları”ni təlimatlandıran, onları ölkəməzə qarşı yönəldənlərin məhz “Milli Şura”, AXCP və digər pozucu təşkilatların rehbərləri olduğunu təsdiqləyir. Söhbət etdiyimiz müsbətlərimiz də, xaricdə mühacir adı ilə çıxış edən “söyüş qrupu”nun Əli Kərimli, Cəmil Həsənli və Arif Hacılinin sıfarişləri əsasında fəaliyyət göstərdiklərini bildirirlər.

Mətbuat Şurasının sədr müavini Müşfiq Ələsgərli:
“Xaricdəki anti-Azərbaycan media qrupunun fəallaşmasını təsadüfi hesab etmirəm”

- Məlum hadisədən sonra Avropanın bədənəm qrupun aktivləşməsi proseslərin eyni mərkəzində idarə olunduğuunu bir daha təsdiqləmiş oldu. AXCP sədrinin və özünü “Milli Şura” adlandıran qondarma qurumun rehbərlərinin həbs edilmesi və buna Avropada olan anti-Azərbaycan qrupun reaksiyası təsadüfi birlək və eyni mövqedən çıxış ola bilməz. Onlar təlimat əsasında hay-küy salırlar. Bir necə gün əvvəl də, mən bildirmişdim ki, bədənm “Milli Şura” rehbərlərinin Şəhidlər Xiyabanında qanunsuz aksiya keçirmələri, əslində, təxribatlar törətməyə və bununla da, diqqət mərkəzinə çevrilməyə hesablanmış bir hadisə idi. Yəni onların məqsədi şəhidləri yad etmək və Bayraq gününü qeyd etmək deyildi. Onlar qəsdən icazəsiz aksiya keçirməyə cəhd göstərdilər. Yəni bir var, Şəhidlər Xiyabanını ziyarət edən, bir də var qanunsuz yürüş keçirən. Qanunsuzluğuna görə etdilər ki, bunlara reaksiya verilsin. Təbii ki, bunlar planlaşdırılmış məsələdir. Onlar bilirdilər ki, bu qanunsuz yürüşün qarşısını alınacaq və cərimə olunacaqlar, bütün bunları bili-bile etdilər ki, həm cəmiyyətin diqqətini çəksinlər, həm də xaricdə oturub anti-Azərbaycan kampanyasını aparan qrupa bir bəhanə vermiş olsunlar ki, Azərbaycana qarşı

AGAACMC-nin sədri, fəlsəfə doktoru, İlqar Orucov: “Əli Kərimlinin Londondan tutmuş Azərbaycana qədər bahalı mülkləri var”

- Hamimizə məlumdur ki, 25 ildir heç bir yerde işləmeyən Əli Kərimlinin Londondan tutmuş Azərbaycana qədər bahalı mülkləri var. Sual olunur ki, bu qədər vaxtı heç bir maliyyə vəsaiti olmadan, necə yaşamaq olar? Kimdir bu adamı və onun yaxın etrafında olan onun kimi heç bir yerde işləmeyən insanları dolandırın? Haradan gəlir bu pullar? Londonda mülkü saxlamağın kommunal və böyük vergi xərclərini kimdir ödəyən? Əli Kərimlinin oğlunun Londondakı təhsil və yaşıyış təminatını kimdir ödəyən? Həle oğlunun paylaşımlarında barlarda və bahalı restoranlarda əyləncələrini eks etdirən şəkillərindən bu gənc oğlanın hansı həyat tərzi keçirdiyini hamımız görmüşük. Ə.Kərimlinin bankı yox, biznesi yox, ətrafinə da özü kimi heç yerde işləmeyib bütün günü dövlətə qarşı iftiralarla sosial şəbəkələrdə saxta profilləri idarə edən və bununla da sosial dəstəklərinin guya çox olduğunu göstərməyə çalışan 100-150 nəfər insan var ki, bunlar da nə Ə.Kərimlini, nə də digər AXCP və “Milli Şura” funksionerlərini dolandırıbilməzlər. Və artıq burada xırda bir

yeni həcum dalğası başlasın. Yəni bu, bir növ xaricdəki bədxahlara mövzu vermək üçün planlaşdırılmış bir aksiya idi. Amma məsələ burasındadır ki, onların niyyətləri tam baş tutmadı. Azərbaycan polisinin temkinli davranışması, heç bir elave presidente yol vermədən, sadəcə, qanunu xatırlatması və cərimə edib buraxması, onların bəd niyyətlərinin qarşısını bir qədər almış oldu. Nə həbsdə çox yatmadılar, nə xəsarət almadılar, nə də ki, əlavə ixtişa törendə bilmədilər, bununla da işləri yarımcıq qalmış oldu. Bu baxımdan, xaricdəki anti-Azərbaycan media qrupunun fəallaşmasını təsadüfi hesab etmirəm. Bir daha vurğulayıram ki, bu aksiyanın keçirilməsi onların programlarına uyğunlaşdırılmış bir hadisə idi ki, onlara danışmaq üçün bir mövzu versinlər. Amma bu mövzunu da, belə demək mümkündürse, Azərbaycan polisi onların əlindən almış oludur.

GÜLYANƏ

Deyə bilərsiniz ki, C.Həsənli kağız üzəndə olsa da, “Milli Şura”的 sədri deyil? Niye sədilik uğrunda mübarizə aparsın? Əşşə, oturub-oturub verilən suala bax. Ə.Kərimli kimi yırtıcı, satqın, cinayətkarın olduğu yerde Cəmil Həsənli ancaq Əli Kərimlinin çəpik çalanı ola bilər. Bir də C.Həsənli metbut xidməti funksiyasını icra etmək yanaşı, həm də AXCP sədrinin şəhərinə söz də deyir. İnanmırınız? Elə bu yaxınlarda Həsənli yaşından və başından utanmayaraq, AXCP sədrinin oğlu haqda utanmadan sosial şəbəkələrdə təriflər deyir. Bax, Ə.Kərimli də bu adamı yaxşı tanıdığını, onun xasiyyətinə, xarakterinə yaxından bələd olduğuna görə, yanında saxlayıb. Bilir ki, nə təhlükə var, nə iddia. Ürəyi istəyən vaxt qovacaq. Əvvəllər qovduğu kimi.

Qaldı ki, G.Hacıbəyli, o, da Ə.Kərimlinin sağ əli rolunda çıxış etməyə çalışır. Daha doğrusu, G.Hacıbəyli de yırtıcı ünsürdür, nə elədiyini, nə də ona elənenleri bilir. Çöreyi dizinini üstündədir. Əvvəller yerində olmayan Gültəkin indi əsl yerindədir - Kərimli və Cəmil kimi yırtıcıların yanındadır. Çünkü hər “üt yırtıcı” ünsür olan bu kəslər bu gün bir-birinə qarşı kar olmaq, kor olmaq tendensiyalarından, əl tutmamaq, salam verməmək kimi amillərdən, “sözünü özün deyib, özün eşidirsən” formasındaki “mən səni eşitmək istəmirəm, sən dənmişsan da”, “burada beziləri kenara işləyir” formasında oxşar replikalar yekunda alışmaqla olan barit çələyi üçün bir kibrıt çöp olacağı hər an gözlənilir. Bu yırtıcı ünsürlərə yaranan da elə budur. Vəssalam!

Müxalifətə olmaq o deməkdir ki, sən öz ölkənə, dövlətinə düşmən mövqedə dayanmalısan? Ətrafına Azərbaycana qarşı düşmən mövqedə olan insanları və təşkilatları yiğmalısan? Ölkənin müstəqilliyini, bayrağını qəbul etməyən, nəinki qəbul etməyən, hətta bu iki ali dəyərimizə qarşı çıxan qüvvələrin liderinə çevrilməlisən?

Bu sualları uzatmaq da olar. Qarşılaşdırığımız mənzərə, əldə etdiyimiz informasiyalar, faktlar bizi o qədər heyrete salıb ki, bu sualları verməyə məcbur qalıraq. Çünkü 30 ilə yaxın “müxalifətçiyəm” deyən AXCP sədri Əli Kərimli şəxsi ambisiyalarını həyata keçirmək üçün şeytanla da işbirliyi yaradır.

AXCP sədri öz maraqlarına çatmaq üçün rəqibi ilə də müttəfiq ola bilər

Bu günlərdə AXCP və “Milli Şura”nın keçirmək istədiyi icazəsiz aksiyada “Əbülfəz Elçibəy “SPİD”-ə yolu xub” şayiəsinin yayıl-

Müxalifət düşərgəsində iblis oyunu

Mənliyini və mənəviyyatını satan Əli Kərimlinin haqdan, ədalətdən danışması gülüş doğurur

masında birbaşa “zəhmət”i olan Ə.Kərimlinin siyasi mübarizədə mənəviyyat kriterilərindən danışması nə qədər gülunc görürür. Bundan əlavə, Ə.Kərimlinin özünü az qala “millətin nücatı” kimi cəmiyyətə təqdim etməsi, lap adamın əsəblerini yerindən oynadır. Çünkü bu, o Ə.Kərimlidir ki, partiyada funksionerlərə qarşı qisasçılıq “siyaseti” apardığı halda, utanmadan sivil və demokratik müxalifətçilikdən dəm vurur. Bu yerde “utammasan oynamaya nə var ki?”

Anlaşılandır, axı Ə.Kərimlinin üzərinə götürdüyü öhdəliklər, verdikləri vədlər var. Axı “ağa”ları əsəbləşə bilərlər. Ən nəhayət, xarici qüvvələr Ə.Kərimli kimi satılıb-satanlara 30 ilə yaxındır ki, “inanmaq” istəmir. Qərbin dəstəyinə bel bağlayan AXCP sədri başa düşmür ki, artıq Avropanın vecinə deyil ki, Ə.Kərimli bu gün nə dedi, nə istədi və ya xuxud da sosial şəbəkədə ağlayaraq nədən şikayətləndi.

Şəhidlər Xiyabanına “yürüş”ündəki təqdimatımızın baş tutmadığını görərək, AXCP sədri yene də iblis cildine girərək, “şəhidlərin məzarlarına çıçək qoymaq istəyirdik” kimi riyakar və iyrənc metoda el atır. Satılıb-satan cinayətkar Ə.Kərimli dərhal Qərbe

Yirtıcı ünsürlər

Rəfiqə

Deyir: “qulaq gündə bir söz eşitməsə, kar olar”. Bu gün dağdıcı müxalifet düşərgəsində qondarma qurum olan “Milli Şura”nın adı çekilən kimi bildirirlər ki, yəqin yırtıcı ünsürlərdən danışırınz. Gültəkin Hacıbəyli, Cəmil Həsənli və Əli Kərimli özlərini “mütqəddəs üçlük” yox, “yırtıcı üçlük” elan etməlidirlər. Ancaq sadəcə, anlımlar ki, biri beşinə dəyməz, beşi birinə. Fərqli deyillər ki, “Milli Şura” çıxdan tarixin arxivinə gömülüb. Ne dediklərindən asılı olmayıraq, anımda gülüş obyektinə çevirirlər. Düzdür, arada G.Hacıbəyli C.Həsənliyə “müəllim elmi işlərlə məşşuldur” deyə siyasetdən uzaqlaşış replikasını ataraq, “ağsaqqal” mədəni şəkildə pensiyaya göndərir. Çünkü hər üçü olmayan teşkilatın olmayan sədriyi uğrunda mübarizə aparır.

Deyə bilərsiniz ki, C.Həsənli kağız üzəndə olsa da, “Milli Şura”的 sədri deyil? Niye sədilik uğrunda mübarizə aparsın? Əşşə, oturub-oturub verilən suala bax. Ə.Kərimli kimi yırtıcı, satqın, cinayətkarın olduğu yerde Cəmil Həsənli ancaq Əli Kərimlinin çəpik çalanı ola bilər. Bir də C.Həsənli metbut xidməti funksiyasını icra etmək yanaşı, həm də AXCP sədrinin şəhərinə söz də deyir. İnanmırınız? Elə bu yaxınlarda Həsənli yaşından və başından utanmayaraq, AXCP sədrinin oğlu haqda utanmadan sosial şəbəkələrdə təriflər deyir. Bax, Ə.Kərimli də bu adamı yaxşı tanıdığını, onun xasiyyətinə, xarakterinə yaxından bələd olduğuna görə, yanında saxlayıb. Bilir ki, nə təhlükə var, nə iddia. Ürəyi istəyən vaxt qovacaq. Əvvəllər qovduğu kimi.

Qaldı ki, G.Hacıbəyli, o, da Ə.Kərimlinin sağ əli rolunda çıxış etməyə çalışır. Daha doğrusu, G.Hacıbəyli de yırtıcı ünsürdür, nə elədiyini, nə də ona elənenleri bilir. Çöreyi dizinini üstündədir. Əvvəller yerində olmayan Gültəkin indi əsl yerindədir - Kərimli və Cəmil kimi yırtıcıların yanındadır. Çünkü hər “üt yırtıcı” ünsür olan bu kəslər bu gün bir-birinə qarşı kar olmaq, kor olmaq tendensiyalarından, əl tutmamaq, salam verməmək kimi amillərdən, “sözünü özün deyib, özün eşidirsən” formasındaki “mən səni eşitmək istəmirəm, sən dənmişsan da”, “burada beziləri kenara işləyir” formasında oxşar replikalar yekunda alışmaqla olan barit çələyi üçün bir kibrıt çöp olacağı hər an gözlənilir. Bu yırtıcı ünsürlərə yaranan da elə budur. Vəssalam!

yalvarmağa başlayıb. İblidis xisləlli Ə.Kərimlidən ancaq bunu gözləmək olar. Çünkü bu satqın siyaseti çıxdan alverə çevirirək, qrant istismarı ilə məşğul olan dağdıcı müxalifetin “biznes kralıdır”.

Göründüyü kimi, “qozbeli qəbir düzəldər” atalar sözü AXCP sədri Ə.Kərimlidən çıxdan yan keçib. Çünkü onun “siyasi karyerası” bunu deməyə əsas verir. AXCP sədrinin hansı “yuvanın quşu” olduğunu izah etməyə ehtiyac duyuruq. Faktlar və dəlillər bunu bir daha təsdiqləyir. Bu günlərdə “REAL”-in sədri İlqar Məmmədova qarşı milli xəyanətkarlar statusunu qazanınları, yəni Orduşan Teymurxani, Tural Sadıqlı və Sevinc Osmanqızını öz tərəfinə cəlb etmək yolunu tutaraq, maliyyə vəsaiti ayırdığını demək yanaşı, mitinqə çıxanlara arayış da vəd edib.

Bax, budur AXCP sədri Ə.Kərimlinin iblis oyunu. Çünkü tarix və onun canlı şahidləri Ə.Kərimlinin iblis xisləti hiylələrini heç vaxt unutmayacaq. Necə deyərlər, elin gözü tərəzidir.

Rəfiqə HÜSEYNOVA

Qadınların ictimai həyatda iştirak hüququ

Ülilik, zəriflik və gözəllik rəmzi olan qadın adı, ana adı ölkəmizdə həmişə uca tutulmuşdur. Azərbaycan qadını bütün dövrlərdə öz istədədi, zəkası, iradəsi və əzmi ilə milli-mənəvi dəyərlərimizin qorunub-saxlanması və yaşadılmasında, insan hüquq və azadlıqlarının müdafiəsində müstəsnə xidmətlər göstərmişdir. Zərifə Bəşirqızı yazır: "Tariximiz və mədəniyyətimizin neçə-neçə şənli, parlaq sehi-fəsi, məhz onun adı ilə bağlı olmuşdur.

Azərbaycan qadını dünyaya bəşriyyətin mədəni fikir xəzinesinin incilərini yaradan ədəbi şəxsiyyətlər, görkəmli elm və sənət adamları, tənmiş siyasi xadimlər bəxş etmişdir. Xalqımızın təfəkküründə ana məfhu-mu doğma yurdun, Vətən torpağının təcəssümüdür. Ötən əsrə qadın hüquqlarının qazanılması və qorunması yolunda misilsiz uğurlar əldə etmiş Azərbaycan qadını bu gün artıq ölkəmizin ictimai-siyasi, iqtisadi və mədəni həyatının feal iştirakçısıdır. O, təleykülli milli məsələlərin həlline sanballı töhfələr verir. Dövlət quruculuğunda onun yüksək ehtiramı layiq mövqeyi bu gün qeyd edilən bayramı müstəqillik ideyası etrafında six birleşən xalqımızın və cəmiyyətimizin bayramına çevirmişdir. Elm, təhsil, mədəniyyət, sehiyyə və digər sahələrdə qazandığı nailiyyətlər Azərbaycan qadınının çox böyük potensiala malik olduğunu zaman-zaman təsdiq etmişdir.

Ulu Önder Heydər Əliyevin imzalığı "Azərbaycan Respublikasında Dövlət Qadın-siyasətinin həyata keçirilməsi haqqında" 2000-ci il 6 mart tarixli Fərmanının icrası ilə əlaqədar olaraq aparılan uğurlu işlər belə statistik nəticəyə gəlməyə əsas verir ki, respublikada qadınların təhsil, məşğulluq, sahibkarlıq fealiyyəti və rehber vəzifələrde təmsil olunma səviyyəsi əvvəlki illərə nisbətən getdikcə yüksələn xətt üzrə inkişaf edir. Zaman keçdikcə, bütün dünyada olduğu kimi, Azərbaycan cəmiyyətində de qadının rolu daha da artır, o, ictimai-siyasi, iqtisadi və mədəni həyatın feal iştirakçısına çevrilir. Təleykülli məsələlərin həlli yönündə qarar vermək səlahiyyəti əldə etməklə, bu günün lideri rolunu oynayır.

Müsəris dövrde qadınlarımız müs-taqil Azərbaycanın inkişafına öz də-yərli töhfələrini verir, beynəlxalq qadın hərəkatında feal iştirak edirlər. Azərbaycanın dahi oğlu, Ümummilli Lider Heydər Əliyev qadınların bu xidmətlərini - gənc nəslin sağlaşım, və-tərəvərlik ruhunda böyüüməsində sərf etdikləri əməyi yüksək qiymətləndirir, onlara daim böyük diqqət və qayğı göstərir. Ulu Öndərimiz de-yirdi: "Qadınlar bir bele eziyyət çəkər-kən nə istəyirler? Sadəcə onlara diqqət, qayğı və ehtiram! Bu anlayışlar çox genişdir. Diqqət də, qayğı da müxtəlif formalarda ola bilər. Ancaq kişilər gərk qadınları həmişə yüksəkdə görsünlər, qadınlara gərk xüsusi hörmət etsinlər, qadınlara diqqət yanaşınlar".

Qadın əvləd yanında ana olur, bacı-qardaş yanında bacı olur, həyat yoldaşı, er yanında, qeyrətli kişi ya-nında və qayğı əhatəsində qadın olur - zəif, zərif, gözəl qadın... Qadınlar

qayğısız, diqqətsiz qoymayıñ, kişiler! Çünkü bütün qadınlar həmişə mənəvi dayağa, ülvə məhəbbətə və ilq nəfəsə ehtiyac duyurlar.

Qadınlar xarakter baxımından bir-birinə bənzəməz: zəifi olur, güclüsü olur. Onları birləşdirən yegane bir ad var - ana adı! Qadınlar fərqli olalar da, analar fərqli olmur: istekləri, arzuları, sevinc və kədərləri ilə bir-birlərinə bənzəyirlər. Bütün analar əvləd yolunda hər cür cəfaya hazır olur: gözərinin nurunu, saçlarının rəngini, gecələr yuxusunu balasından esirgəmir. Balası güləndə gözəri-gülen, ağlayanda gözlərindən ley-san tokən analar, həlimizə yanan, yaşımızdan asılı olmayaq, hər an aradığımız, soraqladığımız analar! Ne yaxşı ki, sizlər varsınız!

Bu gün Ümummilli Lider Heydər Əliyevin 2000-ci ildə imzaladığı "Azərbaycan Respublikasında Dövlət-qadın siyasetinin həyata keçirilməsi haqqında" Fərmandan irəli gələn məsələlərin həlli Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev tərəfindən uğurla davam etdirilir. Qadınlar ölkənin bütün ali orqanlarında ezmələ və məsuliyyətlə çalışırlar. Bu gün Azərbaycanın Birinci Xanımı, YUNESKO-nun və ISESKO-nın Xoşməramlı Safiri, Milli Məclisin deputatı Mehriban Əliyeva istər ölkəmizdə, istərsə də vətəndən uzaqlarda öz işi, bacarığı və əvəzsiz keyfiyyətləri ilə Azərbaycan xanımlarını ən yüksək səviyyədə təmsil edir və Azərbaycan qadınının nələrə qadir ola biləcəyini gördüyü işlərin sanballı ilə sübut edir.

Demokratiyanın tam reallaşması, hüquqi dövlət quruculuğunun gerçekləşməməsi qadınların dövlət idarəciliyinə cəlb edilməsində problemlər yaradır.

Qadınların siyasetdə iştirakına mənəsibet birmənalı olmamışdır. Bəziləri, hətta qadının siyasetdə iştirakını "dünya üçün tehlükə" hesab etmişlər.

Zərfi Avropada qadınlar uzun əsrlər boyu hüquqsuz yaşamışlar. Yalnız XIX əsrə qadınlara kişilərlə bərabər səsverme hüquqlarının verilməsi prosesi başlandı. Yeni Zelandiya və daha sonra Avstraliya qadınlara vətəndaş statusu verən, 1893-cü il-dən isə, onların seccicilik hüquqlarını tənianın ilk dövlətlərdən oldu. Inkişaf etmiş ölkələrdə qadınların seckiklərdə iştirak hüququnun qüvvəyə minməsi XX əsrin əvvəllerinə təsadüf edir. Qadınlar Finlandiya və Norveçdə 1906-1907-ci ildə, Danimarkada 1915-ci ildə Almaniya, İsveç və Böyük Britaniyada 1918-ci ildə, ABŞ-də 1920-ci ildə, Fransa və İtaliyada 1945-ci ildə, İsviçrəde 1971-ci ildə səsvermə hüququ qazanmışlar. Azərbaycanda ilk dəfə qadınları səsverme hüquqları barədə məsələnin 1907-ci ildə Çar Rusiyası Dumasında Azərbaycanın nümayəndəsi Xasməmmədov qaldırmış və Dumanın müsəlman fraksiyasında gərgin müzakirələrdən sonra məsələnin müsbət həll olunmasına nail olmuşdur. 1918-ci ildə I Azərbaycan Respublikası qadınların səsvermə hüququnu tanımışdır. Lakin qadınların nə vaxtdan seckik hüququnu elə etməsindən asılı olmayıaraq, ölkələrin siyasetində qadın liderliyi və qadın-kİŞİ bərabərhüquqluğu problemi həll edilməmişdir. Qadınlar seccicilərin yarısını təşkil etdiklərinə baxma-yaraq, onların payına parlamentde hesabla 10%, milli dövlət idarəetmə-

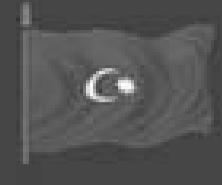
də 6% yer düşür.

Dünyada ilk dəfə İsviçrədə hər iki cinsin nümayəndələrinə qarşı tama-mila bərabər münasibet formalaşdı. ABŞ-da və Qərbi Avropada bir çox təşkilatlar ictimai fikrin tezyiqi altında "bərabər imkanlar siyaseti" adlanan siyaset həyata keçirirlər. Ancaq aydın olur ki, siyaset reallıqda həyata keçirilərən iş yerində kişi personalı tərəfindən müqavimətlə qarşılanlar. Qadının rəhbərliyi yolunda ciddi rolu cins-lərin sosiallaşması ilə bağlı manea əsas rol oynayır. İnsanların əksəriyəti qadının aşağı siyasi statusa malik olmasında sosial haqsızlıq gör-mürlər. Qadın liderlərin keyfiyyətlər sırasına görə kişi həmkarlarından fərqlənmədiklərinə baxmayaraq, on-ların liderlik rolü üçün yararsızlığı haqqında təsəvvürler mövcuddur. Dünyanın müxtəlif ölkələrində qadın-ların sosiallaşması ciddi şəkildə baş vermiş və hazırlıda da baş verir ki, on-ların öz karyerasını və siyasi cəhətlərini gücləndirən xüsusi ambisiyalar inkişaf etmir. Qadınlar üçün liderlik məktəbi QHT-dir. QHT-yə üzvlükde opponentlər tərəfindən bu cür qarşı-durma mövcud deyil, ona görə də, QHT siyasi fealiyyətlə məşşəl olmur. Qərə qəbul edilməsindən kişilərin üs-tünlüyü ona getirib çıxarıır ki, qadın maraqları nəzəre alınır. Bu, onların onşuz da, bərabərsizliyə malik mövqelərini zəiflədir və mövcud gender rollarının aradan götürülməsinin qarşısını alır. Qadınların qərar qəblet-me sahələrinin bütün səviyyələrində irel çəkilməsi zəruridır.

Deyilənlərdən belə qənaətə gel-mək olar ki, qadınlar siyaset və idarəetmə sahəsində lider ola bilərlər. An-caq bunun üçün onlar, ilk növbədə, öz hüquqlarını bilməli və onlardan öz fealiyyətlərində düzgün istifadə et-məlidirlər.

Azərbaycan Respublikasında qadın hüquqlarını qoruyan gözəl qanunlar mövcuddur və qanunları nəzarət və icra edən qurumlar da mövcuddur. Qadın özü də müqəddəs varlıqdır və kişi qadını həmişə qorunma və onu-la hesablaşmalıdır. Aile iki insanın bir yerde qəbul etdiyi yerdür və onu qurmaq, yaratmaq və yaşatmaq həm qadının, həm de kişinin Allah və cə-miyyət qarşısında borcudur. Bu məq-sədə çatmaq üçün ailənin qarşısına manəeler çıxa bilər, lakin heç bir ma-neə birləşdirilmiş güc qarşısında çö-zülməz qala bilməz. Azərbaycan qadınlarının güclü potensialı olduğunu əsrlər boyu bütün dünyaya çatdırın-minlərə qadın siyasetçiləri, alimləri, mədəniyyət və incəsənət xadimləri olmuşdur. Müsəris dövrde də Azərbaycan qadınları istənilən sahələrdə çalışaraq öz maharetlərini göstərirələr və göstərəcəklər, ancaq onlara ailə tərəfindən dəsteklənməsi və başa düşülməsi respublikamızın her bölgəsində eyni səviyyədə deyil. Yuxarıda göstərilənlər nəzəre alsaq, kişilər qadınlara daha çox imkan, şərait ya-ratsalar və qadınların güclərinə ina-nıb, potensiallarını inkişaf etdirilsələr, onlar ailəsinin rifahi üçün, həm də cə-miyyətin inkişafı üçün əvəzsiz töhfələr verməyə qadirdirlər. Bütün dünyada qəbul olunmuş faktdır ki, qadınlar-in fikirləri, istekləri, məsləhətləri nə-zəre alınmır, həmin dövlətdə, bölgədə, kənddə, ailədə tərəqqidən və yaşıyış səviyyəsinin yüksəlməsinən söz gedə bilməz.

Dünyada qadın hüquqları, onların

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında
Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin inkişafına
Dövlət Dəstəyi Fondu

KIVDF

www.kivdf.gov.az

*Bu yazı Azərbaycan Respublikası Prezidenti
yanında Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin
Inkişafına Dövlət Dəstəyi Fonduun maliyyə
dəstəyi ilə "İnsan hüquq və azadlıqlarının
müdafiəsi, vətəndaşların hüquqi, siyasi mədəniyyət
səviyyəsinin yüksəldilməsi, sosial və siyasi
fəallığının artırılması" istiqaməti
çərçivəsində hazırlanıb*

ré düşüb. 2011-ci ildə, ilk dəfə olaraq, 100-cü yerdə 91-ci yere qalxb.

Problemlərin miqyası respublika-da erazilərə görə dəyişir. Şəhərlərə nisbətən rayon və kəndlərimizdə qadınların hüquqları dəha çox pozulur.

Ümumiyyətə, qeyd edilməlidir ki, Amerika və əksər Avropa ölkələrində zərif cinsin nümayəndələri seckii hū-qundan məhrumkən 1919-cu ildə Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti dövründə qadına kişilərlə bərabər seckiklərde iştirak etmək hüquq verilirdi.

Azərbaycan 1991-ci ildə öz dövlət müstəqilliyini bərpa etdiğindən sonra da məlki cəmiyyətin inkişafında və müstəqil dövlətin qurulmasında qadınların rolu artımağa başlayıb.

1992-ci ildə Azərbaycan BMT və ATƏT-in, 2001-ci ildə isə Avropa Şurasının üzvü olduqdan sonra isə bu təşkilatların hər birinin tərkibində olan gender məsələləri, qadınların vəziyyətinin yaxşılaşdırılması ilə məşşəl olan strukturların hər biri ilə six əməkdaşlıq etməye başlayıb.

Bütün bunlara baxmayaraq, ölkədə qadın hüquqları ilə bağlı problemlər hələ de qalmaqdadır. "Məisət zora-kılığı", "gender bərabərsizliyi", "qadınların ictimai-siyasi sferalarda az yer tutması" və s. kimi ifadələr son zamanlar sosial həyatımızda çox işlənir.

Ümumiyyətə, beynəlxalq təşkilatların hesabatlarında da bu faktorlar öz əksini tapır. Məsələn, 2006-ci ildən gender bərabərsizliyi hesabatını hazırlanıb. Dünya İqtisadi Forumunun illik nöticələrinə görə, Azərbaycan 5 ilde bu istiqamətdə gerileyib. Belə ki, Azərbaycan sözügedən təşkilatın 2007-ci il hesabında 59-cu yerdə idisə, 2008-ci ildə 61-ci, 2009-cu ildə 89-cu, 2010-cu ildə 100-cü ye-

"Nəzəriyyədə bizdə bu istiqamətde hər şey yüksək səviyyədə ola bilər, amma düşünürəm ki, təcrübədə maarifləndirmə işlərinə böyük ehtiyac var. Men bu istiqamətde KIVDF-in və QHT-lərin öz fealiyyətlərini aritmalarını istədim".

Qeyd etməliyik ki, bu gün ölkədə fealiyyət göstərən QHT-lərin əksəriyyəti qadın və gender problemləri üzrə fealiyyət göstərir və onların da əksəriyyətinin başçısı qadındır. Onlar hər zaman qadınların öz hüquqlarını bilməsi, onların buna uyğun hərəket etmələri üçün müxtəlif seminarlar təşkil edirlər.

"Bizdə QHT-lərin böyük əksəriyyətini qadınlar idarə edir. İstərdim ki, onlar öz fealiyyətlərində qadın hüquqlarının qorunması məsələlərini prioritet məsələyə çevirsinlər, müvafiq layihələri həyata keçirsinlər və bu tədbirlər daha çox rayon və kənd yerlərində görülsün" - deyə Elmira Axunova vurğulayıb.

*Vahid Ömerov,
fəlsəfə üzrə fəlsəfə doktoru*

Dubay polisi "ağılı" polis avtomobilərini təqdim edib

Dubay polisi ən müasir və texniki cəhətdən dünyada ən mükəmmel polis patrol avtomobilərinin yeni nəşlini təqdim edib. AZERTAC Dubay KİV-lərinə istinadla xəber verir ki, yolsuzluq şəraiti üçün nəzərdə tutulan bu avtomobilər sənət texnologiyaları ilə, o cümlədən insanları üzdən tanıma vasitələri ilə təchiz olunub. Sensor ekranlar və müasir rabitə vasitələri quraşdırılmış bu avtomobilər axtarışda olan nəqliyyat vasitələrinin nömrə nişanlarını tanımağa və komanda məntəqəsi ilə operativ əlaqə saxlamaq üçün imkan verir.

Cinayətkarlığa qarşı mübarizədə bu cür avtomobilərdən istifadə edilməsi daim müasir texnologiyalar tətbiq etməklə öz fealiyyəti tekmilləşdirən Dubay polisinin işini xeyli asanlaşdıracaq.

Stressi azaldan qeyri-adi iusul

Pittsburgh Universitetinin (ABŞ) alimləri aşkar ediblər ki, ətrafdakılara kömək edən insanın emosional vəziyyəti yaxşılaşır, stressin səviyyəsi azalır.

Saglamolun.az zdr.ru-ya istinadla xəber verir ki, alimlər xeyriyyəciliyə məşğul olan insanların beyni magnit-rezonan tomoqrafiya ediblər. Neticədə məlum olub ki, yaxşılıq edəndə bu insanların beynində mənfi emosiyalar və qorxuya cavab-deh olan hissənin aktivliyi azalırdı. Bunun nəticəsində orqanizmdə stressin səviyyəsi də aşağı düşündü. Beləliklə, ətrafdakılara yardım edən insan əslində özünə yardım etmiş olur. Lakin alimlər qeyd edir ki, uzun müddət ərzində ağır xəstə olan yaxınına baxmaq əksinə orqanizmdə stressin səviyyəsini yüksəldir və sağlamlığı ziyan vurur.

Yeni Zelandyada təqrübən 150-dək delfin özünü sahilə atıb

Noyabrın 26-da Yeni Zelandyanın Stüart adasında təqrübən 150-dək delfin özünü sahilə atıb. AZERTAC xəber verir ki, bu barədə "New Zealand" radiosu məlumat yayıb. Məlumatda qeyd edilir ki, Təbəti Mühafizə Departamentinin əməkdaşları bu məməliləri aşkar edənədək onların təqrübən yarısı məhv olub. Qalanlarını ise iyine vuraraq yatırıblar.

"Bu barədə qərar qəbul etmək həmisi çətindir, sağ qalan delfinlərin yenidən okeana qayıtması ehtimalı olduqca çox az olur. Bundan eləvə, onların sahilə atıldığı yer okeandan kifayət qədər uzaqdadır və biz baş verenlər barədə çox gec məlumat almışdır", - deyə departamentin əməkdaşı Ren Leppens bildirib. Yeni Zelandyanın Təbəti Mühafizə Departamentiñ bildirdiyinə görə, ölkədə hər il böyük dəniz heyvanlarının külli şəkildə məhv ilə bağlı təqrübən 85 hadisə qeydə alınır. Belə ki, son dəfə noyabrın 1-de Şimal adası sahilərində 10 balina özünü sahilə atıb. Bu barədə xəber tez yayıldıqına görə, onlardan səkkizini xilas etmek mümkün olub. Alımlar onları noyabrın 27-də yenidən okeana qaytarmağa hazırlaşırlar. Noyabrın 24-də isə Dablates körfəzində 15 metr uzunluğunda kaşalot özünü sahilə atıb, onu xilas etmek mümkün olmayıb.

ELAN

ADPU-nun "İbtidai təhsil" fakültəsinin II kurs telebəsi Busayeva Səfiqə Kamil qızının telebə biletini itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Baş redaktor:
Bəhruz Quliyev
Baş redaktorun müavinləri:
Valeh Məhərrəmli
Fətulla Həsənov

Ünvanımız: Bakı şəhəri,
Üzeyir Hacıbəyov
küçəsi, 66.
Şəhadətnamə № 022492
<http://www.ses-news.az>
<http://www.sesqazeti.az>
E-mail: ses@sia.az
Tel: 598-33-90 Faks: 493-11-62

Redaksiyanın mövqeyi ilə müəllifin mövqeyi üst-üstə düşməyə bilər.

Qəzet "Səs" in komputer mərkəzində yığılır, shifləşlənir.
"Azərbaycan" nəşriyyatında çap olunur
Qəzetdə AzərTAc, SIA və AZADINFORM informasiya agentliklərinin məlumatlarından istifadə olunur.

Qəzet
bazar və bazar
ertəsindən
başa hər gün
nəşr olunur
Tiraj: 5500

Ses

Son səhifə

27 noyabr

"Mən hər döyüşə sanki sonuncu dəfə rinqə çıxan kimi gedirəm"

Qarışq döyüş növlərinin (MMA) UFC 229 kateqoriyası üzrə dünya çempionu Həbib Nurmaqomedov Moskvada təşkil edilən metbuat konfransında idman karyerasını başa vurmağı düşünmədiyini bildirib. "Sport.ru" xəber verir ki, idmançı bu baredə deyib: "Mən hər döyüşə sanki sonuncu dəfə rinqə çıxan kimi gedirəm. Amma sonra özümü yəni döyüşə kökləyirəm. Əlbəttə, idman karyerəm bitirməyi düşüdürdüm. Mənim 30 yaşım var. Vaxtında getməyi bacarmaq lazımdır. Çünkü daha iddialı və genc döyüşçülər yetişirler. Hər bir insanın əldə edə biləcəyi zirvə var və həmisi həmin zirvəyə qayitmaq mümkün olmur. Hələ ki, karyerəm davam etdirir və onu bitirməyi düşünmürem". Xatırladaq ki, H.Nurmaqomedov oktyabrın 7-də irlandiyalı Konor Makqreorу məğlub edərək çempionluq kəmərini qoruyub. Rusiyalı döyüş ustası qarşıq döyüş növləri üzrə keçirdiyi 27 qarşılaşmanın hamisində qalib gəlib.

"Barselona" və "Real" futbolçulara yüksək məvacib ödəyən klublardır

İngilterənin nüfuzlu "The Guardian" qəzeti idman təşkilatlarının öz üzvlərinə ödədikləri əməkhaqqının miqdarının hesablanması ilə məşğul olan "Global Sports Salaries"ın son araşdırılmalarının nəticələrini təqdim edib. "Eurosport.ru" yazıçı xəber verir ki, reytinqə əsasən, "Barselona" və "Real Madrid" klubları futbolçulara yüksək əməkhaqqının ödənilməsinə görə hətta ABŞ Milli Basketbol Assosiasiyanın (NBA) klublarını da qabaqlayıblar. Futbol xərclərinə görə, ilk yeri "Barselona" klubu tutub. Kataloniya təmsilçisi öz oyuncularına (23 futbolçu) bonuslardan əlavə orta hesabla 11,8 milyon avro məvacib ödəyir. Bu, bütün idman növləri üzrə klublar arasında ən yüksək göstəricidir. Eyni zamanda, ötən ildə etibarən klubun göstəriciləri təxminən 30 faiz artıb. Bu göstərici üzrə ikinci yerde "Real Madrid" klubu qərarlaşır - 9,1 milyon avro. Sonrakı yerləri isə NBA təmsilcili "Oklahoma" (8,83 milyon avro) və "Golden State" (8,83 milyon avro) tutublar.

PSJ David de Xeaya 17 milyon avro təklif edir

"Paris Sen-Jermen" (PSJ) klubu "Mançester Yunayted"ın İspaniyalı qapıcısı David de Xeaya heyətinə qatmağa çalışır. AZERTAC "Sport ekspress"ə istinadla xəber verir ki, Fransa təmsilçisi qapıcıya illik 17 milyon avro məvacib təklif etməyə hazırlanır. Razılışma baş tutacağı halda dörd il müddətində yeni müqavilənin imzalanması nəzərdə tutulur.

De Xeaya "Mançester Yunayted" ilə müqaviləsini yeniləməkdən imtina edib. Onun "qızımı şəytanlar" ilə hazırlı müqaviləsinin müdafiə cari mövsümün sonunda başa çatacaq. KİV-də yer alan xəbərlərə görə, "Juventus" da qapıcıının xidmətindən yararlanmaqdə məraqlıdır.

FIFA 2026-ci il dünya çempionatında 12 milyard dollar qazanmaq istəyir

FIFA-nın Hakimlər Komitəsinin rəhbəri Pyerluici Kollina bildirib ki, 2026-ci il dünya çempionatında FIFA-nın vezifəsi Rusiyada keçirilən 2018-ci il dünya birinciliyi ilə müqayisədə təşkilatın mədaxilini ikiqat artıraraq 12 milyard dollara çatdırmaqdır. SIA-nın məlumatına görə, iyun ayında FIFA prezidenti Canan Infantino 2015-2018-ci illər üzrə qurumun gəlirlərinin 6,1 milyard dollar təşkil etdiyini bildirmişdi.

"Futbol bir biznes-şödudur. 2018-ci il dünya çempionatı en yaxşı təşkil edilmişdi. Rusiyadakı iş 6 milyard dollar mədaxil demek idi.

Bu, çox böyük vəsaitdir. Əsas vezifə - məbleği ikiqat artırmaq və 2026-ci ilde Meksika, Kanada və ABŞ-da keçiriləcək dünya çempio-

natında 12 milyard dollara çatdırmaqdır. Çempionlar Liqasının her mövsümündə 2 milyard avrodan çox vəsait grup mərhələsinin 32 komandası arasında bölüşdürülr", -deyə P.Kollina vurğulayıb.